

**T.C. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI BÖLÜMÜ**

VI. Uluslararası Doğu Dilleri ve Edebiyatları Sempozyumu:

DOĞU EDEBİYATLARINDA GÖÇ VE İNSAN

21-22 Kasım 2017

BİLDİRİ ÖZETLERİ

DEMAVEND

DÜZENLEME KURULU:

Prof. Dr. Ali Güzelyüz (Düzenleme Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Celal Soydan

Doç. Dr. Zekai Kardaş

Doç. Dr. İbrahim Şaban

Yrd. Doç. Dr. Arzu Çiftsüren

BİLİM KURULU:

Prof. Dr. Anwar Ahmed (Bahauddin Zekeriya Üniversitesi, Pakistan)

Prof. Dr. Ahmed Azouz (Oran I Üniversitesi, Cezayir)

Prof. Dr. Mehmet Atalay (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Bedrettin Aytaç (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Nuriye Bilik (Selçuk Üniversitesi)

Prof. Dr. Kerroum Boumediene (Tilimsan Üniversitesi, Cezayir)

Prof. Dr. Ali Güzelyüz (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Mohammed Kamran (Pencab Üniversitesi, Pakistan)

Prof. Dr. Korhan Kaya (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Yousuf Khushk (Shah Abdullatif Üniversitesi, Pakistan)

Prof. Dr. Hicabi Kırılancı (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Abdullah Kızılcık (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Rachid Kourad (Cezayir Üniversitesi)

Prof. Dr. Safia Metahri (Oran I Üniversitesi, Cezayir)

Prof. Dr. Saadat Hasan Saeed (Government College Lahor, Pakistan)

Prof. Dr. Celal Soydan (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Halil Toker (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Yavuz (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Mohammed Hasanzade Niri (Allame Tabatabai Üniversitesi, İran)

Doç. Dr. Ömer İshakoğlu (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Mohammed Kioumarsı Jartaudeh (Tahran Üniversitesi)

Doç. Dr. Zekai Kardaş (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Nassima Saidi (Tilimsan Üniversitesi, Cezayir)
Doç. Dr. Eyüp Sarıtaş (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. İbrahim Şaban(İstanbul Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr.Zafar Ahmed (NUML, Islamabad Pakistan)
Yrd. Doç. Dr. Arzu Çiftsüren (İstanbul Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Eun Kyung Jeong (İstanbul Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Güller Nuhoglu (İstanbul Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Kadir Turgut (İstanbul Üniversitesi)
Dr. Zia ul Hasan (Pencab Üniversitesi, Pakistan)
Dr. Mohammed Rashid (İstanbul Üniversitesi)

SEKRETERYA:

Arş. Gör. Hatice Görgün
Arş. Gör. Muhsin Ramazan İşsever
Arş. Gör. Yeşim Yaşar Öngür
Arş. Gör. Leyla Yakupoğlu

İÇİNDEKİLER

Nassima Saidi-Hayet AMARA

Emir Abdülkadir El-Cezairi'nin "El-Bazilun Nufusehum (Canlarını Feda Edenler)" İsimli Kasidesinde Özlem Teması

Nostalgia in the Poem Souls of People by Prince Abdelkader El Djazairi (S. 9)

Arş. Gör. Lale AYDIN

Çağdaş Çin Edebiyatında Göç ve Ha Jin Üzerine Bir Değerlendirme

An Analyse on Immigration and Ha Jin in Contemporary Chinese Literature (S. 10)

Arş. Gör. Leyla YAKUPOĞLU BORAN

Modern Kuveyt Edebiyatının İlk Mensur Metinlerinde Yabancılaşma ve Göç Olgusu

Alienation and Immigration Phenomenon in First Prose Texts of Modern Kuwaiti Literature (S. 11)

Yrd. Doç. Dr. Betül CAN

Sürgünden Doğan Bir Entelektüel: Edward Said

An Intellectual Born In Exile: Edward Said (S. 12)

Yrd. Doç. Dr. Arzu ÇİFTSÜREN

Saadet Hasan Mantu'nun "Toba Tek Singh" Öyküsü Ekseninde Hindistan-Pakistan Bölünmesi ve Göç

The Partition of India and Pakistan under the Axis of Saadat Hasan Manto's Short Story "Toba Tek Singh" (S. 13)

İleyha Tuğçe DURMAZ

Afganistan Göç (Muhaceret) Şiiri Şairlerinden Muhammed Kâzım Kâzımı ve "Bazgeşt (Geri Dönüş)" İsimli Şiiri Üzerine Bir İnceleme

An Examination on One of the Afghanistan Exodus Poetry Poets Muhammed Kâzım Kâzımı and His Work Titled "Bazgesht (Coming Back)" (S. 14)

Arş. Gör. Esra Yakupoğlu ERKET

Göçmen Bir Öykücü Yahya Hakkî: Eserlerindeki Göç ve Yabancılaşma Üzerine Bir Değerlendirme

An Immigrant Author Yahya Haqqi: An Analyse on Immigration and Alienation in His Works (S. 15)

Okutman Ahmet Eryüksel

Göç Edebiyatı ve Yörükler

Migration Literature and Nomads (S. 16)

Arş. Gör. Melek GEDİK

Nâdir Nâdirpûr'un Şiirlerinde Göç Ve Gurbet Algısı

Perception of Immigration and Homesickness in Nader Naderpour's Poems (S. 17)

Arş. Gör. Ümit GEDİK

İran Göç Yazını

Iran Immigration Literature (S. 18)

Arş. Gör Turgay GÖKGÖZ

Mehcer Edebiyatında Reşid Selim El-Hûrî

Rashid Salim Al Khoury in the Mahjar Literature (S. 19)

Arş. Gör. Hatice GÖRGÜN

Mev Muhacirlerinin Tecrübeleri ve Bölünmeye Dair İzlenimleri

Experiences of Mev Migrants and Impressions about Partition (S. 20)

Prof. Dr. Ali GÜZELYÜZ

1978 Darbesinden Sonra Türkiye, İran ve Pakistan'a Göç Eden Afganistanlı Şair ve Yazarlar

Afghanian Poets and Writers Who Immigrated to Turkey, Iran and Pakistan After 1978 Army Coup (S. 21)

Doç. Dr. Ömer İSHAKOĞLU

Mısırlı Yazar ve Şair Abdullah Nedim'in Eserlerinde Sürgün Hayatının İzleri

Traces of Exile Life in Egyptian Author and Poet Abdullah Nedim's Works (S. 22)

Arş. Gör. Muhsin Ramazan İŞSEVER

İngiltere'de Pakistanlı Bir Şair: İhsan Şaid Çoudhri

Pakistani Poet in England: Ehsan Shahid Choudhry (S. 23)

Yrd. Doç. Dr. Eun Kyung JEONG

Orta Asya Koryoin Edebiyatının Tarihi Süreci ve Önemi

History and Prominence of Central Asian Koryoin Literature (S. 24)

Arş. Gör. Yasemen TORULOĞLU IŞIK

Filistinli Yazar Ğassân Kenefânî ve Er-Ricâl Tahte's-Şems Adlı Romanında Göç Teması

Palestinian Writer Ghassan Kanafani and the Migration Genre in His Novel "The Men in The Sun" (S. 25)

Doç. Dr. Zekai KARDAŞ

İntizar Hüseyin ve “Yazılmamış Hikâye”

Intizar Hussain and “The Unwritten Epic (S. 26)

Uzman Narges KESHANÍ

İranlı Şairlerin Hicri Yedinci ve Onuncu Asırlardaki Göçünün İncelenmesi

A Study on the Immigration of the Iranian Poets in the Seventh and Tenth Centuries Hegira (S. 27)

Arş. Gör. Onur KILIÇER

Mevat Bölgesi ve Dr. Emir Ahmed Han’ın Ayrılma Dönemindeki Anıları

Mewat District and Dr. Ameer Ahmad Khan’s Memories During the Partition Period (S. 28)

Arş. Gör. Dr. Aykut KİŞMİR

Abdullah Hüseyin’in *Nâdâr Lôg* Eserinde Göç Olgusu

Migration Phenomenon in the Novel of Abdullah Hussein's *Nadar Log* (S. 29)

Yrd. Doç. Dr. Güller NUHOĞLU

İran Meşrutiyet Sürecinde İran’dan İstanbul’a Göç Eden Şair Ve Edipler Ve Buradaki Faaliyetleri

Iranian Poets And Writers Whom Migrates To Istanbul During The Period Of The Iranian Constitutionalism And Their Activities (S. 30)

Dr. Mohammed Rashid

Bölünme Sonrası Hint ve Pakistan Romanında Göçmen Karakter Tahlilleri

Characterization of Migrant in Post-independence Indian and Pakistani Urdu Novels (S. 31)

Doç. Dr. Eyüp SARITAŞ

Salar Türklerinin Göç Efsanesi

A Migration Legend of Salar Turks (S. 32)

Prof. Dr. Celal SOYDAN

Urdu Öyküsünde Göç Teması

The Theme of Immigration in Urdu Short Story (S. 33)

Yrd. Doç. Dr. Senem SOYER

Edebiyatta Göç Kavramı Bağlamında Gassân Kenefânî ve Hayfa'ya Dönüş

Concept of Migration in Literature, in the Context of Ghassan Kanafani's Returning to Haifa (S. 34)

Doç. Dr. İbrahim ŞABAN

Abdulmuhsin el-Kâzımî 'nin Gurbette Yazdığı Şiirlerde Vatan Özlemi

Abdulmuhsin Al-Qa'zimî and Longing for Homeland in His Poetry Written Abroad (S. 35)

Doç. Dr. İbrahim ŞABAN-Okt. Abdulsattar ELHAJHAMED

Ahmed Şevki'nin Sürgün Yıllarında Yazdığı Şiirlerde Vatan Özlemi

Longing for the Homeland in Ahmad Shawqi's Andalusian Poems (S. 36)

Arş. Gör. Tuğba ŞAHİNOĞLU

Iraklı Şair Muhammed Mehdi el-Cevahiri'nin Şiirlerinde Vatan Hasreti Teması

The Theme of Longing Homeland in Poems of Iraqi Poet Muhammad Mahdi al-Cawahiri (S. 37)

Yrd. Doç. Dr. Sultan ŞİMŞEK

Filistin'e Dönüş Edebiyatı ve Türkiye'deki Yansımaları

Return Literature to Palestine and Reflections in Turkey (S. 38)

Suleiman TAAN

Göçmen Arap Romanında Kimlik Çatışması

Controversy Of İdentity And The Other İn Migrating Arab Novels (S. 39)

Prof.. Dr. Ali TEMİZEL

Mevlâna Göç ve Kazanımları

Mawlana, Migration and Achievements (S. 40)

Prof. Dr. Ahmet Kâzım ÜRÜN

Modern Arap Edebiyatında Göç ve Kültürel Yansımaları

Migration and Its Cultural Implications in Modern Arab Literature (S. 41)

SEMPOZYUM PROGRAMI (S. 42-45)

EMİR ABDÜLKADİR EL-CEZAIRİ'NİN "EL-BAZİLUN NUFUSEHUM (CANLARINI FEDA EDENLER)" İSİMLİ KASİDESİNDE ÖZLEM TEMASI

Nassima Saidi-Hayet AMARA

Öz: Emir Abdülkadir el-Cezairi, "el-Bazilun nufusehum (Canlarını feda edenler) İsimli Kasidesini sürgünde yaşadığı Şam şehrinde kaleme almıştır. Uzun yıllar ülkesini işgal etmek isteyen Fransız sömürgeciliğine karşı mücadele veren Emir Abdülkadir, yakalanarak sürülmüş ve geriye kalan hayatını ülkesinden uzak bir coğrafyada yaşayarak vefat etmiştir. O, bu kasidesini beraber mücadele verdiği silah arkadaşlarına olan özlemini dile getirmek için kaleme almıştır. Her ne kadar mesafeler onları ayırsa da gönülleri ve kalpleri hep bir kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Emir Abdülkadir el-Cezairi, Sürgünde Özlem, Emir Abdülkadir, Fransız İşgali.

NOSTALGIA IN THE POEM SOULS OF PEOPLE BY PRINCE ABDELKADER EL DJAZAIRI

Abstract: The presentation deals with the notion of nostalgia in the poem "Souls of People" written by the founder of the state of Algeria el Amir Abdelkader. The poem embodies the meanings of longing and burning, it was written by the prince Abdelkader during his exile in Damascus to express the great sorrow which made his heart pulsating when he was far from his native country -Algeria. He talks about suffering and pain of separation after years of struggle and resistance against the colonizers.

In this poem he wants to send a message to his people and his comrades with whom he was separated by distance but never by heart.

Keywords: Prince Abdelkader, Prince Abdelkader El Djazairi, Longing in Exile, French Occupation.

ÇAĞDAŞ ÇİN EDEBİYATINDA GÖÇ VE HA JİN ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör. Lale AYDIN

Öz: 1970 sonu itibariyle denizaşırı ülkelere göç eden aydın bir grubun oluşturduğu Çin Göç Edebiyatı kısa sürede hem Çin’de hem de dünyada ilgi çekmiş ve bu eserler günümüzde birçok dile çevrilmiştir. 2000 yılı Nobel Edebiyat ödülü sahibi Çin asıllı Fransız yazar Gao Xingjian ve PEN/Faulkner ödülü sahibi Ha Jin’i Çin Göç Edebiyatı temsilcileri arasında gösterebiliriz. Bu çalışmamızda Çağdaş Çin Edebiyatında ‘göç’ kavramı ve Ha Jin’in ‘Bir İhanet Haritası’ romanından yola çıkılarak göç etkisindeki kimlik gelişimi, kültürel değişim ve etnik kimlik algısı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Çin Edebiyatı; Yeni Göç Edebiyatı; Ha Jin; Bir İhanet Haritası.

AN ANALYSE ON IMMIGRATION AND HA JIN IN CONTEMPORARY CHINESE LITERATURE

Abstract: The Chinese Immigration Literature is formed by a group of intellectuals who migrated to overseas countries at the end of 1970. It aroused interest both in China and in the world in a short time, hereby these works have been translated into many languages today. Gao Xingjian, a Chinese-born French writer who won the 2000 Nobel Prize for Literature and Ha Jin who is the PEN / Faulkner Award winner, are among the representatives of Chinese Immigration Literature. In this article we will discuss about the term of 'immigration' in Contemporary Chinese Literature and we will observe the sense of identity development, cultural change and ethnic identity under the influence of migration based upon 'A Map of Betrayal' novel by Ha Jin.

Key Words: Contemporary Chinese Literature; New Immigrant Literature; Ha Jin; A Map of Betrayal.

MODERN KUVEYT EDEBİYATININ İLK MENSUR METİNLERİNDE YABANCILAŞMA VE GÖÇ OLGUSU

Arş. Gör. Leyla Yakupoğlu BORAN

Öz: XVIII. asrın ortalarında Avrupa’da ortaya çıkan sanayi devrimiyle tüm dünyaya sirayet eden modernleşme süreci, beraberinde XX. asrın en önemli problemlerinden biri olan yabancılaşma meselesini de ortaya çıkarmıştır. Sosyoloji, psikoloji ve ekonomi gibi farklı disiplinler tarafından ele alınan bu mesele XX. asır modern edebiyatının manzum ve mensur eserlerinde de çeşitli açılardan ele alınmıştır.

Arap edebiyatında özellikle şiir türünde işlenen yabancılaşma olgusu, modern edebiyatın yeni türlerinden olan kısa hikâye ve tiyatro metinlerinde de kapsamı git gide genişleyen konulardan biri olmuştur. Bu çerçevede biz de çalışmamızda Körfez ülkelerinden Kuveyt’te 1960-1990 yılları arasında kaleme alınan ilk kısa hikâye ve tiyatro metinlerinden yola çıkarak yabancılaşma ve göç olgusunun seyrini göstermeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Arap Edebiyatı, Kuveyt, Modern Edebiyat, Yabancılaşma, Göç, Kısa Hikâye, Tiyatro.

ALIENATION AND IMMIGRATION PHENOMENON IN FIRST PROSE TEXTS OF MODERN KUWAITI LITERATURE

Abstract: Modernization term influences all of the World with industrial revolution that exists in Europea at the midst term of eighteenth century. Modernization term reveals issues of alienation which is the most important problems of twentieth century. First of all, alienation phenomenon is tackled by different authority such as sociology, psychology and economics. Afterwards, this issue is also located in prose and poetical texts of modern literature in twentieth century from different perspectives.

Alienation phenomenon is not only mentioned especially in poet of Arabic literature but also is explained in short stories and theater scripts of literature’s new literary genres. In this context, we will try to show progress of alienation phenomenon in the first short stories and theatre texts of modern Kuwaiti literature between 1960-1990.

Key Words: Arabic Literature, Kuwait, Modern Literature, Alienation, Immigration, Short Story, Theatre.

SÜRGÜN DEN DOĞAN BİR ENTELEKTÜEL: EDWARD SAİD

Yrd. Doç. Dr. Betül CAN

Öz: Kimi zaman savaşlar, kimi zaman farklı pek çok nedenle doğup büyüdüğü, yaşamını şekillendirdiği ve kimlik kazandığı ülkeyi terk etmeye zorlanan insanoğlu, aslında bu ayrılışla yalnızca mekânsal bir kopuştan öte; dilini, kültürünü, geçmişini, bir başka deyişle öz benliğini de geride bırakacak bir sorunsalla karşı karşıya kalır. Arap dünyasında pek çok yazarın kendilerinde derin izler bırakan göç ve sürgünlere zorlanmış olması, bu sürgünlerin iç dünyalarında oluşturduğu duygusal yoğunluğun, eserlerine de etki etmesi; nihayetinde Arap edebiyatına göç ürünü pek çok yapıtın kazandırılmasını da beraberinde getirmiştir. Bu durum, bazen Göç Edebiyatı olarak karşımıza çıkan Mehcer Ekolü yazarlarının eserlerinde görülürken; bazen de Arap topraklarında doğup yine göçe zorlanan, fakat kimlik bunalımlarını ve ülkeden ülkeye savrulan hayatlarını, bir kültürel zenginlik ve entelektüel kazanıma dönüştürmeyi başarabilen Arap yazarların eserlerinde kendini göstermiştir. Bu yazarlardan biri de Oryantalizm kavramını ortaya atan Edward W. Said'dir. 1935 yılında Amerikan vatandaşı Filistinli bir baba ve Lübnanlı bir annenin oğlu olarak Filistin topraklarında dünyaya gelen fakat sonra Kahire'de yaşamını sürdürürken İngiliz sömürgesiyle karşı karşıya kalan Edward W. Said, ardından Amerika'ya sürüklenen hikâyesinde kendini yersiz yurtsuz olarak tanımlar. Filistinli Hristiyan-Arap kökeniyle o, "Araplığı su götürmez Said soyadına zoraki iliştilmiş, budalalık derecesindeki İngiliz Edward adına alışmam elli yılını aldı" diyerek hiçbir yere ait olamama hissini ve gittiği her yerde yaşadığı sürgün hayatı ile asla "evim" diyebileceği bir yere sahip olamayış durumunu gözler önüne serer. Bu çalışmada onun daha çok çocukluk ve gençlik yıllarını kaleme aldığı *Out of Place (Yersiz Yurtsuz)* adlı otobiyografisinden yola çıkarak 1948 Arap-İsrail savaşı sonrası sürgün hayatı bağlamında yaşadıkları ve hissettiklerini, kazanılmış kimliği ile uzaklaştırıldığı kültür arasındaki farklılıkların, düşünce dünyasına nasıl yansıdığını ele almaya çalışacağız. Çalışmanın amacı, pek çok mültecinin aksine Said'in, yaşadığı bu çalkantıları, yersiz yurtsuzluğunu ve kimlik karmaşasını bir zenginlik olarak görmesi neticesinde, sahip olduğu Arap kökenini, aldığı Batılı eğitimle sentezleyerek yalnızca Arap dünyasında ya da Amerika'da değil, bütün dünyada tanınan bir entelektüel olabilmeyi başarmış olma ayrıcalığına dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Edward Said, Sürgün, Entelektüel, Kimlik, Öteki, Yersiz Yurtsuz.

AN INTELLECTUALİST BORN IN EXİLE: EDWARD SAİD

Abstract: Being forced to abandon the country where it was born and raised as well as it formed a life and developed an identity due to the reasons including wars, the humankind encounters a problem in which it leaves behind its dialect, culture and past; in other words, the concept of itself beyond solely the spatial disengagement through this departure.

By virtue of the fact that numerous authors in Arab World are forced to be sent into exile and migration engraving in their memories, and that the sentimental density emerged from the effect of these exiles on their inner worlds has an impact on literary works, bring forth the spring of innumerable works considered as products of migration in Arabic literature. This case comes into prominence in the works of not only the authors affiliated with Mehcer Literature, also known as Migration Literature, but also the ones achieving a great success in transforming their lives from the condition having an identity crisis and being driven away between countries into the prosperity of both cultural and intellectual wealth despite of being born in Arabic Lands and forced to migrate. Among these authors, the one puts forward the notion of Orientalism is Edward W. Said.

Through the instrumentality of the autobiography, namely *Out of Place*, mainly focusing on the years of childhood and youth within the story of his migration from Palestine to the America, this study deals with his experiences and feelings in the context of his life on exile after 1948 Arab-Israeli War, as well as analyses how the contrast between developed identity and cultural exclusion reflects on his world of thought.

This study aims to draw attention to Said's success of becoming a world-renowned intellectualist apart from the Arab World and the America, as a result of his unique approach of that deterritorialization and identity confusion can be perceived as richness contrary to many immigrants' beliefs.

Keywords: Edward Said, Exile, Intellectualist, Identity, Other, Deterritorialization.

SAADAT HASAN MANTU'NUN "TOBA TEK SINGH" ÖYKÜSÜ EKSENİNDE HİNDİSTAN-PAKİSTAN BÖLÜNMESİ VE GÖÇ

Yrd. Doç. Dr. Arzu ÇİFTSÜREN

Öz: 1947 yılında din merkezli olarak Hindistan'ın bölünüp Pakistan Devleti'nin kurulmasıyla mübadele süreci başlamış, tahminen on dört milyon insan doğduğu büyüdüğü topraklardan hiç bilmediği yeni yerlere göç etmek zorunda bırakılmış ve iki milyon masum kadın, erkek, çocuk katledilmiştir. Alt-kıta insanının ruhunu harap eden bu göç süreci Alt-kıta sanat ve edebiyatının her sahasına yansımış, özellikle edebiyat sahasında göç sırasında insanların yaşadıklarını anlatan hikâyeler kaleme alınmış, bu süreçte yaşananlar pek çok öykü ve romana konu teşkil etmiştir. Bölünme öykülerini en etkileyici işleyen yazarlardan biri, kendisi de göç sürecini bizzat yaşamış olan, Saadet Hasan Mantu'dur. Mantu'nun bölünmeyi anlatan uluslararası arenada en meşhur öykülerinden biri olan "Toba Tek Singh" Lahor'da bir akıl hastanesinde bulunan akıl hastalarının bölünmeyi algılayış şeklini ve bölünme karşısındaki dirençlerini anlatmaktadır.

Biz de bu çalışmamızda Toba Tek Singh öyküsü ekseninde Hindistan Pakistan bölünmesini ve ardından yaşanan göç sürecini ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Saadet Hasan Mantu, Toba Tek Singh.

THE PARTITION OF INDIA AND PAKISTAN UNDER THE AXIS OF SAADAT HASAN MANTO'S SHORT STORY "TOBA TEK SINGH"

Abstract: When India divided along religious grounds into two separate states and Pakistan was established with the Muslim majority in 1947, roughly fourteen and a half million people immigrated from their land to the new areas they never knew and two million innocent men, women and children were murdered in this duration of immigration. Painful memories of displacement and the horrific killing of kith and kin left deep psychological scars on Indo-Pakistan Subcontinent people and all these scars has been reflected in every field of art and literature of Subcontinent. Especially the stories of immigrants has been written and and it has become a topic to the most of the novels and the short stories. Saadat Hasan Manto is one of the big author who has written many short stories of the partition. He is best known internationally for his Partition stories, notably "Toba Tek Singh", in which the non-Muslim patients of a mental asylum in Lahore, await relocation to India.

In this paper we will examine the partition of India and Pakistan under the axis of Saadat Hasan Manto's short story "Toba Tek Singh".

Keywords: Saadat Hasan Manto, Toba Tek Singh.

AFGANİSTAN GÖÇ (MUHACERET) ŞİİRİ ŞAİRLERİNDEN MUHAMMED KÂZİM KÂZİMİ VE “BAZGEŞT (GERİ DÖNÜŞ)” İSİMLİ ŞİİRİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

İleyha Tuğçe DURMAZ

Öz: Sovyetlerin Afganistan'ı işgali ile birlikte çok sayıda Afgan ülkesini terk ederek İran, Pakistan başta olmak üzere çeşitli ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Afganistan'da yaşanan göçler, Afgan Göç (Muhaceret) Edebiyatı'nın doğmasına zemin hazırlamıştır. Bugün İran ve Pakistan haricinde Avrupa ülkelerinde de Afgan asıllı göçmen şair ve yazarlar yaşamaktadır. Muhammed Kâzım Kâzimi Afgan asıllı olup, İran'da yaşayan ve bu alanda şiirler yazan önemli şairlerdendir. Bu çalışmada Afgan Göç Şiir'ine genel bir bakışın ardından, Muhammed Kâzım Kâzimi hakkında bilgi verilmiş ve onun İran'da oldukça ses getirmiş olan “Bazgeşt (Geri Dönüş)” isimli şiiri üzerine bir inceleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sovyetlerin Afganistan'ı İşgali, Afgan Göç Edebiyatı, Muhammed Kâzım Kâzimi.

AN EXAMINATION ON ONE OF THE AFGHANISTAN EXODUS POETRY POETS MUHAMMED KÂZİM KÂZİMİ AND HIS WORK TITLED “BAZGESHT (COMING BACK)”

Öz: With the invasion of Afghanistan by the Soviets, many Afghan citizens had to leave their country and migrate to various countries including Iran and Pakistan. Immigration that Afghanistan had undergone set the stage for the birth of the Afghan Exodus Literature. Today, apart from Iran and Pakistan, Afghan migrant poets and writers also live in European countries. Muhammad Kâzım Kâzimi is an Afghan and a prominent poet living in Iran and writing poems in this field. In this study, after a general review on the Afghan Poetry of Migration, information about Muhammad Kâzım Kâzimi was provided and examination was made on his poem "Bazgesht (Coming Back)", which caused a quite stir in Iran.

Keywords: Soviet Invasion of Afghanistan, Afghan Immigration Literature, Muhammad Kâzım Kâzimi.

GÖÇMEN BİR ÖYKÜCÜ YAHYA HAKKÎ: ESERLERİNDEKİ GÖÇ VE YABANCILAŞMA ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör Esra Yakupoğlu ERKET

Öz: Balkanlarda Filiki Eteryâ'nın kurulduğu 1814 yılından itibaren başlayan bağımsızlık düşüncesi 1821 yılında Rum isyanına giden sürece zemin hazırlamıştır. Eflak ve Boğdan'da başlayan ilk isyan Osmanlı hükümeti tarafından bastırıldı. Başarısız olan Rumlar, isyanı Mora Yarımadası'na taşıma kararı aldılar. Bu dönemde Osmanlı Devleti, bölgede Rumlara göz açtırmayan Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa ile ters düşüp isyan etmiştir. Böylece uygun ortamı bulan Rumlar, Mora'da tekrar isyan etmiş, pekçok Müslümanı katletmiştir. 1829 yılında Rumlar Edirne Antlaşması ile Osmanlı'ya karşı bağımsızlığını kazanan ilk millet olmuştur. Bağımsızlığın ardından bölgedeki Mora Türklerinin Anadolu'ya göçü başlamıştır.

Bu çalışmamızda aslen Türk olan ve ailesi Mora'dan önce Anadolu'ya ve ardından Mısır'a göç eden öykücü Yahya Hakkî'nin eserlerindeki göç ve yabancılaştırma olgusu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yahya Hakkî, Göç, Mora Türkleri, Yabancılaştırma

AN IMMIGRANT AUTHOR YAHYA HAQQI: AN ANALYSE ON IMMIGRATION AND ALIENATION IN HIS WORKS

Abstract: The idea of independence, which started in 1814, when Filiki Eteryâ was founded in the Balkans, provided a basis for the Greek rebellion in 1821. The first rebellion that started in Wallachia and Bogdan was suppressed by the Ottoman government. The unsuccessful Greeks took the rebellion against the Mora Peninsula. In this period, the Ottoman State rebelled against the Aliens of Tepedelenli Pasha, the Governor of Yanya, who gave no respite to the Greeks in the region. Thus, the Greeks who found the appropriate environment revolted again in Mora and killed many Muslims. In 1829, the Greeks became the first nation to gain independence against the Ottoman Empire through the Treaty of Edirne. Following independence, Mora Turks in the region began to migrate to Anatolia.

In this work we will focus on the immigration and alienation phenomena in the works of the storyteller Yahya Hakkî who was originally Turkish and moved to Egypt respectively from Mora and Anatolia.

Keywords: Yahya Hakkî, Immigration, Mora Turks, Alienation

GÖÇ EDEBİYATI VE YÖRÜKLER

Okutman Ahmet Eryüksel

Öz: Toplumsal, siyâsî, savaş, sürgün ya da ekonomik nedenlerle kişi veya toplulukların bir yerden başka bir yere, bir şehirden başka bir şehire ya da bir ülkeden başka bir ülkeye gitme işine göç denir.

Göç edenler, sebepleri ne olursa olsun, gittikleri yer, şehir veya ülkelerde farklı ölçülerde uyum güçlükleri yaşarlar. Yeni bir kültüre, düzene, ortam ve davranış biçimlerine uyum sağlamak zorunda kalırlar. Yapılan göç ülkeler arasında ise, farklı bir kültüre uyum sağlamanın yanında, ister istemez farklı bir dil öğrenmek zorunda da kalırlar.

Hayat koşullarını daha da iyileştirme amacı güden göç olgusunun temelinde ekonomi, doğa şartları, terör, savaş ve sürgün gibi sosyal nedenler bulunmaktadır.

Göç gibi önemli bir sosyal olayın edebiyata yansımaması elbette düşünülemezdi. “Sürgün Edebiyatı”, “Hiciv Edebiyatı”, “Gurbet Edebiyatı”, “Memleket Edebiyatı”, “Köy Edebiyatı”, “Savaş Edebiyatı” ve “Milli Edebiyat” gibi çeşitli alanlara ayrılan edebiyata “Göç Edebiyatı” da eklenmiş oldu. Ve böylece edebiyatta göç olgusu, şiirlerde, destanlarda, şarkılarda, romanlarda ve benzeri edebi sahalarda yerini almaya başladı.

Anadolu ve Rumeli’de göçebe olarak yaşayan, geçimlerini hayvancılıkla sağlayan, mevsim şartlarına göre ova veya yaylalarda kurdukları çadırlarda oturan yörüklerin hayatları da şiir, destan, şarkı, hikaye ve roman gibi edebiyatın çeşitli konularına yansımıştır.

Biz de, “Türk Yurdu Dergisi”nin 1927 yılındaki 25. sayısında yayınlanan Atabeyli Naci’nin “Obanın Şenliği” adlı öyküsünü baz alarak yörüklerin hayatlarının ve göçlerinin edebiyata yansımaları bu çalışmamıza konu edindik.

Anahtar Kelimeler: Göç, göç edebiyatı, yörük, yörük edebiyatı.

MIGRATION LITERATURE AND NOMADS

Abstract: Migration is the displacement of people or communities from a place to another, from a city to another, or from a country to another because of social, political, and economic reasons or war and exile.

The ones who migrate, whatever their reasons are, encounter difficulties of adaptation at different stages in the cities or countries that they migrate in. They get obliged to adapt themselves to new cultures, order, atmosphere, and behaviour patterns. If the migration takes place between countries, in addition to getting adapted to a different culture, they also get obliged to learn a different language.

As a fact, migration for ameliorating life conditions stands on social causes such as economic and natural conditions, terrorism, war, and deportation.

It would be impossible for a social act such as migration to lack its reflection on literature. Eventually, "Migration Literature" has been added to literature that is defined through various aspects like "Exile Literature", "Satiric Literature", "Patriotic Literature", "Rural Literature", "War Literature" and "National Literature". Hence, migration fact in literature finds its place in literary spheres such as poems, epopees, songs, stories, and novels.

Life of the nomads living in Anatolia and Rumelia, earning their lives with livestock, staying in the tents that they settle on meadows and plateaus in respect to seasonal conditions has been reflected on various subjects of literature such as poem, epopee, song, story, and novel.

As to our work, it treats the reflection of nomads' life and migration on literature, relying on Atabeyli Naci's "Obanın Şenliği" story which was published in 1927 on "Türk Yurdu Dergisi" no 25.

Key words: migration, migration literature, nomad, nomad literature

---

NÂDİR NÂDİR PÛR'UN ŞİİRLERİNDE GÖÇ VE GURBET ALGISI

Arş. Gör. Melek GEDİK

Öz: Çağdaş İran edebiyatının önde gelen şairlerinden olan ve 1929-2000 yılları arasında yaşayan Nâdir Nâdirpûr hayatının büyük bir kısmını farklı ülkelerde geçirmiştir. İlk olarak eğitimi için İtalya'ya giden şair, 1979 devriminde ülkesinde yaşanan olaylardan olumsuz yönde etkilenerek İran'ı terk etmiştir. Paris'e giden Nâdir Nâdirpûr bir süre orada kaldıktan sonra Kaliforniya'ya yerleşmiştir. Ancak gittiği ülkelerde de arzu ettiği huzur ve rahatı bulamamış gurbet sıkıntısı ve vatan özlemi çekmeye başlamıştır. Ülkesinden ayrı kaldığı dönemde kaleme aldığı şiirlerinde başat temaları gurbet, özlem ve yalnızlık oluşturmuştur. Göçün kendisinde yarattığı yalnızlık ve ümitsizlik gibi duyguları şiirlerine yansıtarak göçün insan hayatındaki olumsuz etkilerini gözler önüne sermiştir. Çalışmamızda Nâdir Nâdirpûr'un şiirlerinde göç ve gurbet kavramları üzerinde durulmuş ve bu kavramların şairin ruh hali üzerindeki etkileri şiirleri aracılığı ile ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş İran Edebiyatı, Nâdir Nâdirpûr, Göçün Şiirlere Etkileri.

PERCEPTION OF IMMIGRATION AND HOMESICKNESS IN NADER NADERPOUR'S POEMS

Abstarct: A leading poet of contemporary Persian literature; Nader who lived between 1929-2000 spent a great deal of his time in different countries. Initially he went to Italy for education and left Iran because of negative events during the 1979 Revolution. Nader Naderpour settled in California after staying in Paris for a period of time. He could not find the peace and calmness that he desired for and became homesick and felt nostalgic for his homeland. Therefore, dominant themes of his poems during the absence from Iran were isolation, homesickness and nostalgia. Naderpour reflected how immigration led to isolation and despair through his poems and revealed the negative effects of immigration of human life throughout his poems. This study scrutinizes the concepts of immigration and homesickness in Nader Naderpour's poems and aims to expose the ways in which the effects of these concepts are seen in poet's mood.

Keywords: Nader Naderpour, Perception of Immigration to Literature, Modern Iranian Literature

---

İRAN GÖÇ YAZINI

Arş. Gör. Ümit GEDİK

Öz: Göç ekonomik, toplumsal, siyasal sebepler ile bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma olarak tanımlanmaktadır. Topluları etkileyen her türlü siyasi, sosyal, kültürel değişimler insanlar üzerinde farklı etkiler yaratmıştır. Bu etkilerin diğer kuşaklara aktırılmasını sağlayan en önemli anlatı biçimi her zaman edebi eserler olmuştur. Bu bağlamda edebi eserlerde göç olgusunun varlığını ve insanlar üzerindeki yarattığı etkileri görmek mümkündür.

İran edebiyatı ve diğer dünya edebiyatlarında göç olgusu, yazılı ve sözlü edebiyat tarihi boyunca tartışılabilmiş en eski konulardan biri olmuştur. Klasik İran edebiyatında çeşitli örneklerine rastladığımız bu olgunun İran edebiyatındaki en belirgin örneklerine İran meşrutiyet ve İran İslam Devrimi dönemlerinde rastlamaktayız.

Çalışmamızda, İran edebiyatı özelinde İran göçmen edebiyatı serüveni ve bu edebiyat ile ilgili tanımlamalara değinildikten sonra, bu alan yazını çeşitli açılardan incelenmeye çalışılmıştır. Alan yazında verilmiş olan eserler izlekleri bakımından tarandıktan sonra içerik analizleri yapılmış ve betimsel olarak istatistikleri verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Edebi Eserlerde Göç, Klasik İran Edebiyatı, Göç Ve Topluma Etkileri

İRAN IMMIGRATION LITERATURE

Abstract: Migration is defined as moving of individuals or communities from one settlement to another, from one country to another because of economic, social and political reasons. All kinds of political, social and cultural changes that affect societies have created different effects on people. The most important form of narration that allows these influences to be transmitted to other generations has always been literary works. In this context, it is possible to see the existence of immigration in literary works and the effects that it has created on people.

The phenomenon of migration in Iranian literature and other world literatures has been one of the oldest discussions ever discussed throughout the history of written and oral literature. We have come across some of the most prominent examples of Iranian literature in Iranian constitutionalism and the Iranian Islamic Revolution, which we have seen in various examples in classical Iranian literature.

In this study, it has been attempted to examine this area literature from various aspects, after the adventure of Iranian immigrant literature in particular with regard to Iranian literature and the definition of these literatures has been mentioned. After the articles given in the literary texts were examined in terms of their works, content analyzes were made and descriptive statistics were given.

Keywords: Migration in Literary Works, Classical Persian Literature, Migration and Effects to Society.

MEHCER EDEBİYATINDA REŞİD SELİM EL-HÛRÎ

Arş. Gör Turgay GÖKGÖZ

Öz: Mehcer edebiyatı, XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başında Amerika kıtasına göç eden Arap yazarları tarafından kurulmuştur. Mehcer yazarları Ortadoğu Arap edebiyatına bunun yanı sıra Arap gazeteciliğinin gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Arap Mehcer edebiyatının Güney Amerika'daki temsilcileri arasında el-Karavî olarak da tanınan Reşid Selim el-Huri de yer almaktadır. Dönemin şartları nedeniyle ülkesini terk edip Brezilya'ya göç etmek zorunda kalan Reşid Selim, tam bir vatanperverdir. Tek derdi Arap milliyetçiliği olan Reşid Selim, her zaman ülkesi olan Lübnan'ı ve Arap milletini düşünmüş ve onların kalkınabilmesi için fedakarlıklardan kaçınmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Reşid Selim el-Huri, Mehcer Edebiyatı, Arap Milliyetçiliği.

RASHID SALIM AL KHOURY IN THE MAHJAR LITERATURE

Abstarct: The Mahjar literature was established at the end of the nineteen century and beginning of the twentieth century by the Arab writers who emigrated to the Amerika. Mahjar writers has contributed to the development of the Middle East Arabic literature as well as Arabic journalism. Rashid Salim Al Khoury, also known as al-Karawi, is among the representatives of Arabic Mehcer's literature in South America. Rashid Salim, who had to leave his country and emigrate to Brazil because of the conditions of his life, is a complete patriot. Rashid Salim, the sole Arab nationalist, has always thought of his country, Lebanon and the Arab nation, and has not escaped sacrifices for their development.

Keywords: Rashid Salim Al Khoury, The Mahjar Literature, Arab Nationalism.

MEV MUHACİRLERİNİN TECRÜBELERİ VE BÖLÜNMEYE DAİR İZLENİMLERİ

Arş. Gör. Hatice GÖRGÜN

Öz: Göç yüzyıllar boyunca toplumları etkileyen, kültürlerin iç içe geçmesine sebep olan ve aynı zamanda edebiyatı derinden etkileyen en önemli olaylardan birisi olmuştur. Hint alt kıtasındaki bölgeler arasındaki göçler nedeniyle farklı kültürlerde yetişen birçok insan birbirleri ile karışıp kaynaşmakta, birlikte çalışmakta ve yaşamaktadır.

Bu çalışmada Hindistan'ın Mevat bölgesindeki Mev muhacirlerinin göç esnasında neler yaşadıklarını, ne tür insanlar ile karşılaştıklarını ve ne gibi duygular içerisinde olduklarını ifade etmeye çalışarak yaşanan kültürel uyum sorunlarını dile getirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Göç, Hint Alt Kıtası, Mevat, Mev, Kültürel Uyum Sorunları.

EXPERIENCES OF MEV MIGRANTS AND IMPRESSIONS ABOUT PARTITION

Abstract: Throughout the centuries, immigration has been one of the most important events that have affected societies, caused cultures to come together and at the same time influenced literature deeply. Many people who grow up in different cultures are intermingling, working and living together because of migrations between districts in Sub-continent.

In this study, we will try to explain the cultural problems of Mew migrants who live in the Mewat district of India by showing what they went through, what kind of people they came across with and what kind of feelings they had during the migration.

Keywords: Immigration, Subcontinent, Mewat, Mew, Cultural Adjustment Problems.

1978 DARBESİNDEN SONRA TÜRKİYE, İRAN VE PAKİSTAN'A GÖÇ EDEN AFGANİSTANLI ŞAİR VE YAZARLAR

Prof. Dr. Ali GÜZELYÜZ

Öz: Afganistan'da Nisan 1978'deki darbeden sonra ülkede iç savaşların başlaması, Taliban'ın ortaya çıkması ve Nato güçlerinin ülkeye girmesi sonucunda yurt dışına büyük bir göç hareketi başlamıştır. Bu göç hareketinin önemli bir bölümünü şair ve yazarlar oluşturmaktadır. Şair ve yazarlar, dünyanın hemen hemen her tarafına göç etmiş olmakla birlikte, önemli bir kısmı Türkiye, İran ve Pakistan'ı tercih etmiştir. Bu tercihin en önemli iki etkeni dil ve din olmuştur. Özellikle Özbekçe konuşanlar Türkiye'ye; Derî Farsçası konuşanlar İran'a, Peştuca konuşanlar ise Pakistan'a göç ederek eserlerini bu ülkelerde kaleme almışlardır.

Bildiride, bu üç ülkeye göç ederek orada eser veren şair ve yazarlardan söz edilecektir.

Anahtar kelimeler: 1978 Afganistan Darbesi, Afgan Göç Edebiyatı, Afgan Şiiri, Afgan Öykü ve Romanı.

AFGHAN POETS AND WRITERS WHO IMMIGRATED TO TURKEY, IRAN AND PAKISTAN AFTER 1978 ARMY COUP

Abstract: As a result of the beginning of civil war in the Afghanistan after the army coup in April 1978, at the same time the emergence of Taliban and entering the Nato forces into the country, people had started a great immigration movement to abroad.

An important part of this migration was formed by Afghan poets and writers. They had migrated to almost everywhere, and a considerable number of them preferred to go to Turkey, Iran and Pakistan.

The two most important reasons of this choice were language and religion. Especially Uzbek speakers migrated to Turkey; Persian speakers migrated to Iran and those who speak Pashtu migrated to Pakistan and they wrote their works in these countries.

This paper will refer to the poets and writers who emigrated to these three countries and worked there.

Keywords: 1978 Afghanistan Army Coup, Afghan Immigration Literature, Afghan Poetry, Afghan Story and Novel.

MISIRLI YAZAR VE ŞAİR ABDULLAH NEDİM'İN ESERLERİNDE SÜRGÜN HAYATININ İZLERİ

Doç. Dr. Ömer İSHAKOĞLU

Öz: Mısırlı hatip, gazeteci ve şair Abdullah Nedim, 1845 yılında İskenderiye’de doğdu. Burada Ezher’in küçük bir örneği olan Şeyh İbrahim Paşa Camii Medresesi’nde dil, edebiyat ve dinî ilimler tahsiline başladı. Bir müddet sonra buradaki tahsilini bıraktı ve Kahire’ye giderek el-Kasru’l-âlî’de telgrafçı olarak çalıştı. Boş zamanlarında bir yandan Ezher’deki dersleri takip etmek, bir yandan da Cemâleddîn-i Efgânî ve Mahmud Sâmi el-Bârûdî gibi âlim ve ediplerin meclislerinde bulunmak suretiyle kendisini yetiştirdi. el-Cem‘iyyetu’l-hayriyyetu’l-İslâmiyye adında bir dernek kurarak birtakım sosyal faaliyetlere girişti. Fakir ve kimsesiz çocuklar için bir okul açtı ve kendisinin de müdür ve öğretmen olarak görev yaptığı bu okulda öğrencilerini bilhassa edebiyat, kompozisyon ve hitabet konularında yetiştirmeye çalıştı. Yazılarında sosyal ve siyasî reformlar yapılması ve yabancıların Mısır’a müdahale etmemesi gibi konuları işledi. Abdullah Nedim, yazıları ve söylemleri sebebiyle takibe uğradı, büyük sıkıntı ve mahrumiyetlere katlanarak on yıl süreyle sürgün hayatı yaşadı. Bir süre Filistin’in Yafa şehrine yerleşti. Daha sonra Gazi Ahmet Muhtar Paşa’nın tavsiyesiyle İstanbul’a geldi ve burada matbûat müfettişliğine tayin edildi. İstanbul’da sıcak bir ilgi gören Abdullah Nedim, vatanına hasret çekerek geçirdiği bir ömrün ardından 1896’da İstanbul’da vefat etti.

Abdullah Nedim, hatip ve şair olarak ön plana çıkmış, yazılarında toplumun ıslahı için gerekli adımların atılmasını dile getirmiştir. Eserlerinde öne çıkan diğer bir husus ise, uzun yıllar yaşadığı sürgün hayatı, göç ve hasrettir. Biz bu bildirimizde, Abdullah Nedim’in çektiği bütün bu sıkıntıların eserlerine yansımalarından hareket ederek örnekler sunmaya ve gölgede kalmış bu önemli şahsiyete ışık tutmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Abdullah Nedim, Arap, Edebiyat, Mısır, Göç.

TRACES OF EXILE LIFE IN EGYPTIAN AUTHOR AND POET ABDULLAH NEDİM'S WORKS

Abstract: Egyptian preacher, journalist and poet Abdullah Nedim was born in Alexandria in 1845. At this place, he began to education of language, literature and religious studies in the Sheikh Ibrahim Pasha Mosque Madrasa which is a small example of Azhar. After a while, he left this education, went to Cairo and worked as a telegrapher in Al-Qasr al-Ali. In his spare times, he improved himself on the one hand following the lessons of Azhar, on the other hand being in the parliaments of scholars and pundits such as Jamâl al-Dîn al-Afghânî and Mahmud Sami al-Barudi. He founded an association called Cem'iyyetu'l-hayriyyetu'l al-Islamiyya and entered some social activities. He opened a school for orphan and poor children and he tried to raise his students especially in literature, composition and oratory subjects in this school where he also worked as principal and teacher. He handled the subjects in his works such as making social and political reforms and not to intervene to Egypt by foreigners. Abdullah Nedim, was chased due to his articles and discourses, he lived in exile through great difficulty and depravities for ten years. He settled for a while the Jaffa city of Palestine. Then he came in to Istanbul on the advice of Ghazi Ahmet Muhtar Pasha and he was appointed as the press inspector. Abdullah Nedim who drew a warm interest in Istanbul, passed away in Istanbul in 1896 after a lifetime with longing for his homeland.

Abdullah Nedim, distinguished as preacher and poet, expressed the necessary steps need to be taken for society’s improvement. Another prominent aspect in his works is the exile life he lived long time, migration and longing. In this handout, we will try to give examples by acting on the reflection of all these troubles suffered by Abdullah Nedim and shed light on this important figure which has remained in the shadow.

Keywords: Abdullah Nedim, Arab, Literature, Egypt, Migration.

İNGİLTERE'DE PAKİSTANLI BİR ŞAİR: İHSAN ŞAHİD ÇODRİ

Arş. Gör. Muhsin Ramazan İŞSEVER

Öz: Siyasi ve ekonomik nedenlerle tarih muhtelif göçlere sahne olmuştur. 18. Yüzyılda İngiltere'de başlayıp Avrupa'ya yayılan sanayi inkılabının bir tesiri olarak insan gücüne ihtiyaç duyulmuştur. Nüfus yoğunluğu çok ama gelişmemiş Asya ülkelerinden, İngiltere ve diğer sanayileşen Avrupa devletleri ucuz işçi devşirmeye başlamışlar ve sömürgelerindeki halklara iş gücü olmaları için göçte kolaylık sağlamışlardır. Avrupa devletlerine vasıfsız işçi olarak göç eden sömürge milletleri yeni ortamlarına adapte olmuş, özellikle de bir sonraki jenerasyonuyla birlikte her alanda başarılar imza atmış, siyasi ve ekonomik olarak söz sahibi olmaya başlamışlardır. İngiltere'nin sömürgesi altında uzun yıllar kalan Güney Asya ülkelerinden Pakistan'da da bu durumla karşılaşmış ve buradan İngiltere'ye çok sayıda göç yaşanmıştır. Yaşadıkları yerlere kültürlerini de götüren Pakistanlı göçmenler, iki vatanlı olmayı, ikinci vatanlarında ilk vatana hasret ve özlemle yaşamayı öğrenmiş, edebi ve kültürel kabiliyetleri olan şahsiyetler vatanlarına gurbet konulu şiirleri iki dilde de şiirleri yazmışlardır. Kendi milli dillerinde yazdıkları şiirlerle hem vatanından duygusal ve kalbi olarak kopamayışı simgelemişler hem de diğer yurttaşlarının köklerini unutmamasını sağlamışlardır. İngiltere de yaşayan Pakistan asıllı İhsan Şahid Çodri de onlardan biridir. Kendisi hem iş adamı, hem Pakistan Hounslow Yardımlaşma Derneğinin Genel Sekreteri, hem de Urdu dilinde şiirler yazmış bir şair olması hasebiyle birçok alanda Pakistanlıları temsil eden birleştirici bir şahsiyettir. Kültürüne, milletine hizmetinden dolayı çeşitli ödüller almış ve saygın bir yere sahip olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İhsan Şahid Çodri, Göç, İngiltere'deki Pakistanlılar ve Vatan Özlemi

PAKİSTANI POET IN ENGLAND: EHSAN SHAHID CHOUDHRY

Abstract: History has been witnessed various immigrations duty political and economic reasons. In the 18th century, human power was needed as an effect of the industrial revolution that started in England and spread to Europe. Britain and other industrialized European states have begun to recruit cheap workers and had made migration easy for labor in their colonies. Britain also recruit cheap workers from Population-intensive but undeveloped Asian countries. The colonial nations migrating to European states as unskilled laborers were adapted to their new environment, especially with the next generation, in every field of work became successful and became powerful politically and economically. People who has remained under British colonialism for many years, has faced this situation and has emigrated to Britain. The Pakistani immigrants who took their cultures to the places where they lived, also they learnt to belonging two country, to live with yearning to first and origin country, with all these feelings they wrote poems in dual languages. Through poems written in their original language, they both empowered not to break emotionally and heartily from their motherland and by this way they did not forget their own roots. Ehsan Shahid Choudry is also one of the Pakistani citizen who immigrated to England and still live there. He is a business man, a Secretary General of the Pakistan Welfare Association Hounslow, and he is a poet who has written poems in Urdu. With all these he is the person representing many Pakistanis in many fields. He has received a number of awards and a respectable place due to its service to the nation.

Keywords: Ehsan Shahid Choudry, Immigration, Pakistanis in England, Longing for Homeland.

ORTA ASYA KORYOİN EDEBİYATININ TARİHİ SÜRECİ VE ÖNEMİ

Yrd. Doç. Dr. Eun Kyung JEONG

Öz: Korelilerin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)'ne göçü, 1860'lı yıllardan başlayarak günümüze kadar yaklaşık 150 senelik bir geçmişe dayanmaktadır. SSCB'ye göç eden Koreliler (Koryoin), Rusya İmparatorluğu, SSCB ve BDT'ye kadar devam eden büyük bir tarihi değişim sürecinde bile kendi geleneklerini kaybetmeden sürdürmeyi başarmışlardır. Orta Asya bölgesinde günümüze kadar süregelen ve Korece yazılan *Sunbong* gazetesi bunun en iyi örneğidir. 1923'te Myung Hee Cho adlı yazar önderliğinde Vladivostok'ta yayına giren *Sunbong* gazetesi, edebiyat köşesi aracılığıyla Koryoin edebiyatı ekolünü oluşturmuştur.

Orta Asya Koryoin edebiyatı, Kore modern edebiyat tarihi açısından büyük önem arz etmekte olsa da Kore edebiyat dünyasında Batı edebiyatı ve Çin'deki Korelilerin (Cosonlu) edebiyat çalışmalarına nazaran oldukça ihmal edilmiştir. Bu durumun en büyük sebebi ise Kore'nin Komünist ülkelerle iletişimi kesildikten sonra o bölgeden gelen eserlerin yasaklanmış olmasıdır. Fakat Koryoinler, azınlık halinde ve gitgide anadillerini kaybetmiş olmalarına rağmen edebiyatçıların 94 yıl boyunca devam ettirdikleri gazeteler ve edebiyat çalışmaları aracılığıyla milli kimliklerini korumaya gayret etmişlerdir. Bu çalışmada SSCB ve sonrasında Kazakistan'da oluşturulan Koryoin edebiyatı, tarihi süreçler göz önünde bulundurularak incelenecek ve Koryoin edebiyatının önemi vurgulanarak Kore edebiyatı içerisindeki yeri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Koryoin, Sunbong Gazetesi, Koryoin Edebiyatı, Myung Hee Cho, Kazakistan.

HISTORY AND PROMINENCE OF CENTRAL ASIAN KORYOİN LITERATURE

Abstract: The Koreans' migration to the Union of Soviet Socialist Republics (Soviet Union) dates back to 1860s, which represents about 150 years of history. The Koreans, who migrated to the USSR (refer themselves as Koryoin), continued their traditions without losing them even during the period of great historical transformation since the Russian Empire, the USSR until the CIS. The *Sunbong* Daily in Korean persists in Central Asian, hence, represents one of the best examples of the traditions. The *Sunbong* Newspaper, which was published in Vladivostok in 1923 under the leadership of Myung Hee Cho, formed the group of Koryoin literature by the literary column.

Although Central Asian Koryoin Literature has importance in terms of modern Korean literary history, it has been largely neglected in the world of Korean literary as compared to Western literature and literature of the Koreans in China (Chosŏnjok). The main reason is that the literary works from that region were forbidden after Korea ceased communicating with the Communist countries. However, despite the fact that the Koryoins have become a minority and have gradually lost their mother tongue, they have strived to protect their national identity through newspaper and literary works, which the men of letters have continued for 94 years. In this study, the history of Koryoin literature in the USSR and in Kazakhstan will be examined by taking into consideration the historical processes and by emphasizing the prominence of Koryoin literature among the Korean literature.

Keywords: Koryoin, Sunbong Newspaper, Choryoin Literature, Myung Hee Cho, Kazakhstan.

FİLİSTİNLİ YAZAR ĞASSÂN KENEFÂNÎ VE ER-RİCÂL TAHTE'Ş-ŞEMS ADLI ROMANINDA GÖÇ TEMASI

Arş. Gör. Yasemen TORULOĞLU IŞIK

Öz: Modern Filistin edebiyatının seçkin bir üyesi olan Ğassân Kenefânî, 36 yıl kadar kısa süren yaşamının büyük bir kısmını sürgünde geçirmiştir. Aynı zamanda gazeteci, aktivist olan ve Filistin Direniş Edebiyatının en önemli temsilcileri arasında zikredilen yazar; eserlerinin hemen hepsinde Filistinli bir ailenin vatan toprağından zorla koparılmalarını, derin analiz ve gözlem yeteneğini başarıyla konuşturduğu üslubu ile kaleme almıştır. Yazarın eserleri Filistin meselesini tüm yönleriyle ortaya koyan, dönemin siyasi ve sosyal koşullarını gerçekçi bir bakış açısıyla sunan tarihi birer belge niteliğindedir. Ğassân Kenefânî'nin eserlerinin ünü sadece Arap dünyasına yayılmakla sınırlı kalmamış, Avrupa ülkeleri başta olmak üzere diğer dünya ülkelerinin edebi çevrelerinde de ilgi odağı olmayı başarmıştır. Yazarın “er-Ricâl Tahte'ş-Şems” ,Türkçe adı ile “Güneşteki Adamlar” adlı romanı, Filistin göçünün sosyo-politik etkilerini bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermesi bakımından büyük önem taşımaktadır. İngilizce başta olmak üzere pek çok Batı diline tercümesi yapılan ve uluslararası akademik platformlarda da araştırmacıların ilgisini çeken bu çalışma; yazarının da hayatının büyük bir kısmını sürgünde geçirmesi yönünden bakıldığında Filistin göçünü belki de en iyi anlatan eserler arasındadır. Yazar, “er-Ricâl Tahte'ş-Şems” adlı romanında Irakta bir mülteci kampında yaşayan farklı yaş aralıklarındaki üç Filistinli adamın özgürce ve daha insancıl şartlarda yaşamlarını sürdürmek için Kuveyt'e gayri resmi yollardan göç etmeye çalışırken teker teker hayatlarını kaybetmelerini konu edinmiştir. Biz de bu çalışmamızda Ğassân Kenefânî'nin “er-Ricâl Tahte'ş-Şems” adlı romanın temelini oluşturan göç kavramı ve bu göçün toplum üzerinde oluşturduğu sosyolojik ve psikolojik yönleri ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Göç, Ğassân Kenefânî, Filistin Direniş Edebiyatı, Modern Filistin Edebiyatı, Vatan Toprağı

PALESTINIAN WRITER GHASSAN KANAFANI AND THE MIGRATION GENRE IN HIS NOVEL “THE MEN IN THE SUN”

Abstract: Ghassan Kanafani who was one of the exclusive member of modern Palestinian literature he spent a great part of his 36 years of short life in exile. The writer, he was a journalist and activist in the meantime, that was mentioned between the most important representatives of Palestinian Resistance Literature drew up winking a Palestinian family out of their homeland with his literary style in which he presented the capability of depth analysis and observation in almost all of his works. Kanafani's literary works have characteristics of historical documentary stated the Palestinian issue in all its parts and taken the lid off political and social conditions of the period from the reliastic viewpoint. The reputation of his literary works are not limited to spread only Arabic world but also succeed to be center stage in the Eupean countries being in the first place in the literal environment of the other world countries. His novel named by “The Men in The Sun” is really important in terms of putting the socio-political effects of Palestine migration in its true light. The novel was translated to English in first place and lots of other western languages then, attracted considerable attention of universal academic platforms either. When examined this work in point of its writer was spent a large part of his life deported it is possible to say that this work can be located between one of the best book explaining Palestine migration. Kanafani handled in his novel three different aged man living in the refugee camps and their tragic death story while they were trying to emigrate to Kuwait through illegal channels for keeping their lives freely and in better humanictics conditions. In this paper, we also try to discuss the migration genre underlying the novel “The Men in The Sun” and its sociological and psychological aspects occured on society.

Keywords: Ghassan Kanafani, Göç, Palestinian Resistance Literature, Modern Palestinian Literature, Homeland.

İNTİZAR HÜSEYİN VE “YAZILMAMIŞ HİKÂYE”

Doç. Dr. Zekai KARDAŞ

Öz: Hindistan ve Pakistan’ın bölünmesinden sonra acı ve şiddeti yaşamış insanlar; kimliksizlik, vatansızlık, bir yere ait olamama duygusuyla evlerinden yurtlarından koparılan hikâyeciler korku ve şaşkınlık içinde, buldukları bu durumdan çıkmanın yollarını aramışlardır. 1947-1958 döneminde şiddet ve göç konusunda yazılan konular gerçekten içler acısıdır ve bütün bunlar iki ulusu birden sarsan gerçeklerdir. Yeni ve çok ağır sorunlarla karşı karşıya kalan yazarlar zihinsel bunalımın tehdidi altındaydılar. İnsani değerlerin yok edilişi, zulüm, yağmalama, ahlaksızlık gibi olaylara tanık olmuş bu insanlar hikâyelerinde bu temalara sık sık yer vermişlerdi.

O döneme şahit olan hikâye yazarlarından biri de Intizar Hussain’dir. Hussain’in göç dönemine bakışını gösteren “Yazılmamış Hikâye” adlı eseri de çalışmamızda incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İntizar Hüseyin, Göç Edebiyatı, Hindistan-Pakistan Bölünmesi, Kimlik Buhranı.

INTIZAR HUSSAIN AND “THE UNWRITTEN EPIC

Abstarct: People who suffered pain and violence after the division of India and Pakistan were in fear and amazement, seeking ways to get out of this situation. They have also done this mostly through literature. The issues of violence and migration in the period of 1947-1958 are indeed painful and all these are facts shaking two nations. The authors faced with new and very serious problems were under the threat of mental crisis. These people who witnessed events such as the destruction of human values, cruelty, looting and immorality often included these themes in their stories.

Intizar Hussain was one of the story writers who witnessed that turn. " The Unwritten Epic", which shows Hussain's view of the immigration period, will also be examined in our work.

Keywords: Intizar Hussain, Immigration Literature, Partition of India-Pakistan, The Search For Identity.

İRANLI ŞAİRLERİN HİCRİ YEDİNCİ VE ONUNCU ASIRLARDAKİ GÖÇÜNÜN İNCELENMESİ

Uzman Narges KESHANİ

Öz: Tarih boyunca İranlı şairler farklı siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel sebeplerden dolayı göç etmişlerdir. Bu tebliğde, hicri yedinci ve onuncu yüzyılların ünlü İranlı şairlerinin biyografileri üzerinden bu şairlerin hangi sebeplerle göç ettiklerini, hedefledikleri ülkelerin nasıl ve nerede olduğunu, geri dönüş imkânları ve bu göçlerin kişilere etkisine değinilecektir. Böylece İran tarihinin bu iki döneminde göç eden İranlı şairlerin hayatları üzerinden göç meselesini anlaşılmalıya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Şairler, Hicri Yedinci ve Onuncu Yüzyıllar, Göçün Sebep ve Etkileri.

A STUDY ON THE IMMIGRATION OF THE IRANIAN POETS IN THE SEVENTH AND TENTH CENTURIES HEGIRA

Abstarct: Throughout history, Iranian poets have migrated for different political, social, economic and cultural reasons. This paper, which is based on the biographies of the famous Iranian poets of the seventh and tenth centuries hegira, will discuss the reasons for the immigration of the poets, where and how were their targeted places, whether they had the possibilities of return or not, and the influence of the immigration on their lives. Thus, it will try to understand the theme of immigration based on the personal stories of the Iranian poets during these periods of the Iranian history.

Keywords: Poets, Seventh and Tenth Centuries, Causes and Effects of Migration.

MEVAT BÖLGESİ VE DR. EMİR AHMED HAN'IN AYRILMA DÖNEMİNDEKİ ANILARI

Arş. Gör. Onur KILIÇER

Öz: Hindistan'ın kuzeybatısında bulunan Mevat bölgesi “Fesadat” (Mübadele) dönemindeki durumu ile önem arz etmekteydi. Delhi, Agra ve Jaipur illerinin ortasında yer alan bu büyük alanda yaşayan Mev (میو) insanları bölgedeki (Racestan ve Haryana eyaletleri) Müslümanların büyük çoğunluğunu temsil etmekteydiler. 1947 yılında ayrılarak Pakistan ve Hindistan'ın iki ayrı devlet olduğu bu kaos dönemi öncesi ve sonrasında her bölgede olduğu gibi Mevat bölgesi de değişikliklere uğramıştır.

Bu çalışmada Dr. Emir Ahmed Han Mev'in kısa anılar olarak kaleme aldığı “Safar-e Hayat” isimli kitabında Mevat bölgesinde yaşadıklarını ve onun anılarını aktarmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Mevat, Mev, Hindistan, Göç, Anı.

MEWAT DISTRICT AND DR. AMEER AHMAD KHAN'S MEMORIES DURING THE PARTITION PERIOD

Abstract: Mewat district -located in northwestern India- was extremely important during the partition period. Mew people, representing the largest fraction of the Muslim population in two states (Rajasthan and Haryana), who live in this large area in the middle of Delhi, Agra and Jaipur. In 1947, Pakistan and India were separated from each other and undergo major changes because of this chaotic period during after and before partition.

In this study, we will look at how Dr. Ameer Ahmad Khan Mew studied in the memorial short stories book “Safar-e Hayat” to see what was happened in Mewat district in light of his memories.

Keywords: Mewat, Mew, India, Immigration, Memories.

ABDULLAH HÜSEYİN'İN NÂDÂR LÔG ESERİNDE GÖÇ OLGUSU

Arş. Gör. Dr. Aykut KİŞMİR

Öz: Bu çalışmada 1947 sonrası Pakistan yazınının önemli birinci kuşak yazarlarından biri olan Abdullah Hüseyin'in, "Nâdâr Lôg" başlıklı eserinde yer alan göç ve göç sonrası yaşanan olayların kurmaca bir aile üzerindeki etkilerinin topluma aktarılması incelenmiştir. Metnin odak noktasında ağırlıklı olarak Pakistan tarihi anlatılır ve asıl hikâye göç ile başlar. Ön planda Pakistan ve Hindistan bölündüğü zaman iki ülke sınırları arasında göç eden bir ailenin öyküsü, arka planda ise Pakistan kurulduktan sonra ülke içinde toplumsal sınıfların nasıl oluştuğu gibi konular açıklanır. Özellikle bölünme sonrasında Pakistan'da seçkin ailelerden oluşan toplumsal sınıfın hızla güçlenip zenginleşerek iktidar sahibi olmaları ile proleter sınıfa mensup fakir insanların çektiği sıkıntılar da irdelenir.

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Pakistan, Göç, Abdullah Hüseyin, Bölünme.

MIGRATION PHENOMENON IN THE NOVEL OF ABDULLAH HUSSEIN'S NADAR LOG

Abstract: This study examines the transfer of the influences of immigration and events after it on a fictional family in the novel "Nadar Log" of Abdullah Hussein, one of the most important first-generation writers of Pakistan after 1947. The main story begins with 1947's immigration, mostly at the point of the text, where the history of Pakistan is told. The foreground includes stories of a family who emigrated between the borders of Pakistan and India when they are divided, and the background is how the social classes in the country are established after 1947. On the one hand it is explained that especially after the division, the social class of the some elite families in Pakistan is rapidly strengthened and enriched, on the other hand the troubles suffered by proletarian class.

Keywords: India, Pakistan, Immigration, Abdullah Hussein, Division.

İRAN MEŞRUTİYET SÜRECİNDE İRAN'DAN İSTANBUL'A GÖÇ EDEN ŞAİR VE EDİPLER VE BURADAKİ FAALİYETLERİ

Yrd. Doç. Dr. Güller NUHOĞLU

Genel olarak kişinin ve toplulukların çeşitli sebepler ve amaçlarla bir yerden başka bir yere gitmesi olarak tarif edilen göç olgusu ilk insanın yeryüzüne hicretinden beri süregelen ve hiç şüphe yok ki bundan sonra da sürecektir. Bununla beraber bazı coğrafyalar göçle daha fazla karşı karşıya kalmış, bu olguyu daha sık hatta aralıksız yaşamışlardır. Bizim coğrafyamızda kıtaların kavuşma noktası olması sebebiyle tarih boyunca göç olgusunu yoğun olarak yaşamış ve yaşamaktadır. Bu bağlamda İran toplumu da zaman zaman topyekün veya büyük kitleler halinde olmasa da göç vermek durumunda kalmıştır.

İran'dan Anadolu'ya doğru yapılan göçler daha Büyük Selçuklular zamanında başlamış, Fransız İhtilali'nin etkisiyle başlayan Batılılaşma hareketleri özellikle 19. Yüzyılın ikinci yarısı ve 20. Yüzyılın ilk çeyreğinde İran'dan Anadolu'ya doğru göç olayının ivme kazanmasına sebep olmuştur. Kendilerinden otuz yıl önce meşruti sisteme geçen Osmanlı başkenti, yönetimle arası iyi olmayan ya da ülkesinde barınmadığı için sürgün hayatı yaşayan hürriyet yanlısı İranlı aydınlar için hem Batıya açılan kapı hem de faaliyetlerini ülkelerinden daha rahat yürütecekleri bir merkez durumuna gelmiştir.

Bu Hürriyet yanlıları başta İstanbul olmak üzere gittikleri ülke veya şehirlerde teşkilatlanmışlar, okullar açmışlar, gazete, kitap ve dergiler neşretmişler ve bunları çeşitli yollarla İran'a sokarak halkı siyasi ve kültürel yönlerden eğitmeye ve aydınlatmaya çalışmışlardır. Neticede İran'ın meşruti yönetime geçmesinde önemli rol oynamışlardır. Bu yazıda bu aydınların İstanbul'daki bu tür faaliyetlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Göç, İran Meşrutiyeti, Encümen-I Saadet, İstanbul, İttihat ve Terakki.

IRANIAN POETS AND WRITERS WHOM MIGRATES TO ISTANBUL DURING THE PERIOD OF THE IRANIAN CONSTITUTIONALISM AND THEIR ACTIVITIES

The phenomenon of migration, generally described as the departure of one person or group of people from one place to another by various causes and purposes, has been and continues to exist since the first person's migration to the Earth. However, some regions have faced migration more often even continuously. While our region is the point of meeting between the continents, where it has been faced immigration throughout the history and will be faced in the future. In this context, Iranian society has been forced to emigrate from time to time, even if not in total or mass.

Migrations from Iran to Anatolia started in the times of the Great Seljuks and the Westernization movements that started with the influence of the French Revolution led to the acceleration of migration from Iran to Anatolia especially in the second half of the 19th century and the first quarter of the 20th century. The Ottoman capital, which passed through the constitutional system thirty years before them, has become a center for the Iranian intellectuals -who living in exile because of various reasons like problematic relations with the government- and also a door to the west and a place which they would easily carry on their activities.

These liberation supporters were organized in the countries or cities they migrated, especially in Istanbul, where they opened schools, published newspapers, books, and magazines and tried to educate and enlighten the people of Iran in political and cultural aspects by secretly sending their publications into the Iran in various ways. As a result, they played an important role in the constitutional rule in Iran. In this article, it is aimed to examine such activities of these intellectuals in Istanbul.

Keywords: Migration, Constitutional System in Iran, Encümen-i Saadet, İstanbul, Party of Union and Progress

---

BÖLÜNME SONRASI HİNT VE PAKİSTAN ROMANINDA GÖÇMEN KARAKTER TAHLİLLERİ

Dr. Mohammed Rashid

Öz: Yirminci yüzyılın ortalarında ilerici unsurlar gösteren Urdu romanı, Hindistan ve Pakistan'da bölünmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkan acı ve üzüntü durumuna etkilenmek durumunda kaldı.

Bilindiği üzere edebiyat, insanların duygularını, acılarını, hazzını ve üzüntülerini aktarma kanalı olarak kullanılmaktadır. Urdu romanı, atalarının vatanlarını terk etmek zorunda kalışları ve bu sebeple birçok üzüntüye maruz kalmalarına tepkisiz kalamazdı.

1947'den 1980'e kadar Urdu romanı ve karakterleri bölünme sonrası ortaya çıkan içler acısı hali bütün çıplaklığıyla yansıtmıştır. Hindistan hem de Pakistan'daki Urdu romancıları göçmenlerin duygusal ve psikolojik yolculuklarını romanlarında işlemişlerdir.

Bu çalışmada, Hintli ve Pakistanlı romancılar tarafından yazılan göçmenlerin Urduca romanında vücut bulan karakterlerini analiz etmek ve değerlendirmek için bir çaba sarf edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bölünme Sonrası Hint ve Pakistan, Urdu Romanı, Göçmen.

CHARACTERIZATION OF MIGRANT IN POST-INDEPENDENCE INDIAN AND PAKISTANI URDU NOVELS

Abstract: Urdu novel which was experiencing progressive trends in mid twentieth century had to turn its attention towards a new situation of pain and suffering of Indian people' that had emerged as a result of the partition of India in two separate nation states, namely India and Pakistan.

Literature, as we all know, is representation of people's feelings, emotions, pains, pleasure etc. Urdu novel couldn't have turned its back from the grief, suffering and problems of the migrants who had to leave their ancestors homeland to a new place of residence from both sides of the boarder.

From 1947 to 1980 Urdu novel and its characters are representing the true picture of their situation. Both in India as well as Pakistan Urdu novelists described the emotional and psychological journey of the migrants.

My paper is an effort to analyze and evaluate the characterization of those migrants in Urdu novel written by Indian and Pakistani novelists.

Keywords: Urdu Novel, Partition of Pakistan-Hindistan, Urdu Novel, Immigrant.

SALAR TÜRKLERİNİN GÖÇ EFSANESİ

Doç. Dr. Eyüp SARITAŞ

Öz: Salar Türklerinin kendilerine ait yazıları olmaması sebebiyle kendileri tarafından kaleme alınmış tarih kayıtları mevcut değildir. Onların menşei hakkındaki bilgiler de kuşaktan kuşağa ağızdan ağza aktarılan “Deve Pınarı” adı verilen efsanede yer almaktadır. Bu efsaneye göre çok uzun zaman önce Salarlar Semerkant’ta yaşarlarken, dönemin kanaat önderleri arasında yer alan Karaman ve Ahmet isimli iki kardeş, yöneticilerden gördüğü baskılar nedeniyle, yanlarına kendilerine destek veren 18 kişi ve beyaz renkli bir deveyi ve kendi elyazmaları olan bir Kur’an’ı Kerim’i alarak doğu yönünde göç etmeye başlamıştır. Onlar göç esnasında Tanrı Dağları’nın kuzey yamaçlarındaki Jiayuguan’dan geçerek, söz konusu dönemde Ganzhou adı verilen Jiuquan, Ningxia, Qinzhou (Tianshui) Quanqiang (Gangu) Linqiang gibi yerleşim yerlerinin bulunduğu rotayı takip ederek, günümüzde Xiahe ilçesinin bulunduğu yere gelmişlerdir. Burada karşılaştıkları 33 kişi de kendilerine katılmış, böylece develeriyle birlikte şimdiki Xunhua ilçesi yakınlarındaki Otusu Dağı’nın yakınlarına ulaşmışlardır. Buraya ulaştıklarında havanın akşam olup çoktan kararması ve yerleşim hengâmesi sebebiyle kendileri için çok önemli olan beyaz develerini kaybetmişlerdir. Büyük bir telaşa kapılan bu küçük Salar kitlesi yaktıkları ateş ve meşalelerle dört bir tarafta kayıp beyaz develerini aramaya koyulmuşlardır. Biz bu bildirimizde, tamamı Çin’de yaşayan Salarların Göç efsanesi hakkında ayrıntılı bilgiler vermeye gayret edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Salar Türkleri, Göç, Efsane.

A MIGRATION LEGEND OF SALAR TURKS

Abstract: Since the Salar Turks don’t have their own literary language, they couldn’t write down their own historical records. The information about their origin is also found in the legend called "Spring of Camel" which is transmitted from generation to generation. According to this legend, for a very long time ago when Salars were living in Samarkand, two brothers named Karaman and Ahmet, who are among the opinion leaders of the period, due to the pressures they suffer from the head, they began to emigrate to the east by taking 18 people who supported them, a white camel and a Kur’an of their own writings with them. During their migration, they passed through the Jiayuguan on the northern slopes of Celestial Mountains where they came to the site of the Xiahe district, following the route of settlements such as Jiuquan, Ningxia, Qinzhou (Tianshui) Quanqiang (Gangu) Linqiang. The 33 people they met here joined them so that they reached the nearby mountains of Otusu near the present Xunhua county with their treasures. When they arrived there, because of the darkness and tumult of settlement they have lost their white camel which is very important for them. This small Salar mass that has got into a flap and started to search for their lost white camel. We will endeavor to give detailed information about the Migration Legacy of Salars, all living in China.

Key words: Salar Turks, Legend, Migration

URDU ÖYKÜSÜNDE GÖÇ TEMASI

Prof. Dr. Celal SOYDAN

Öz: Hindularla Müslümanlar arasında süregelen sürtüşmeler 1947 yılında Hindistan'ın bölünmesiyle şiddetli bir çatışma ortamına dönüştü. Fesadat (hizip çatışmaları) dönemi olarak isimlendirilen bu dönem yazınında neredeyse tüm edebiyatçılar şiir, öykü, roman gibi türlerde bu insanlık trajedisine ilişkin eserler vermişlerdir. Özellikle öykü dalında kaleme alınan eserler bu dönemi yansıtan en etkin eserlerdir.

Göç dönemini konu alan öykülerde sürekliliğe dönüşen katliamlar, soygun ve yağmalamalar, gruplar halinde kadın iffetine saldırılar, göç edilen ülkede yaşanan hayal kırıklıkları, iyi niyetlerin ve tarihsel kökleri olan dostlukların bir anda yön değiştirmesi, çaresizlik içindeki insan selinin yaşadığı trajedi ve benzeri birçok konu özgün anlatımlarla gözler önüne serilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hindistan Pakistan Ayrılması, Göç Sürecinde Yaşanan Zulümler, Edebiyatta Göç Teması.

THE THEME OF IMMIGRATION IN URDU SHORT STORY

Abstract: India faced one of most unfortunate incident in 1947 that happened between Hindus and Muslims. Many story writers, poets, short story writers and novelists mentioned this incident in their literatures and represented it with characters. Specially those which were written in the genre of stories are the most influential ones.

In the process of migration lot of bad incidents happened like robberies, stealing, murders and molestation with women. They are mentioned in their literatures. Stories are about the peoples who migrated to other countries. These literature give narratives of their feelings, situations, behaviors, emotions, problems with lot of some others similar problems.

Keywords: Partition of India - Pakistan, Persecution Encountered in Migration Process, Migration Theme in Literature.

EDEBİYATTA GÖÇ KAVRAMI BAĞLAMINDA GASSÂN KENEFÂNÎ VE HAYFA'YA DÖNÜŞ

Yrd. Doç. Dr. Senem SOYER

Öz: Ortadoğu coğrafyası yüzyıllardır siyasi ve ekonomik başta olmak üzere çeşitli nedenlerden dolayı pek çok göç durumlarına tanıklık etmiştir. Kendi istekleriyle ya da zorunlu olarak ana vatanlarından ayrılan Arap göçmenler, her şeyi ile yabancı bir ülke ve kültürde hayatlarına devam etmeye çalışmışlardır. Bu yenedünyada göçmenler bir yandan ana dilleri ve kültürleri ile kendilerini var etmeye çalışırken diğer yandan kültürlerarası boyutta bir iletişime ve aktarıma da kaynaklık etmektedirler.

Bu çalışmanın odağını genelde Arap edebiyatı özelde ise Filistin edebiyatı bağlamında göç olgusu oluşturmaktadır. 1948 yılı Filistin halkı için trajik bir dönüm noktasıdır. Gassân Kenefânî, Filistin halkının yaşadıklarını ustalıklı kaleme alan bir yazar olarak direniş edebiyatının sembollerinden de biridir. Bu bağlamda, bu çalışmada Gassân Kenefânî'ye ait عائذ إلى حيفا "Hayfa'ya Dönüş" romanında göç olgusu incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Arap Edebiyatı, Gassân Kenefânî, Hayfa'ya Dönüş, Göç, Filistin.

CONCEPT OF MIGRATION IN LITERATURE, IN THE CONTEXT OF GHASSAN KANAFANI'S RETURNING TO HAIFA

Abstarct: The geography of the Middle East has witnessed many migration situations for centuries, mainly for political and economic reasons. Arab immigrants who have left their homelands, either by their own will or by necessity, have tried to continue their lives in a foreign country with a completely different culture. In this new country, immigrants, while trying to establish themselves with their mother tongue and own culture, are also sources of communication and transfer at an intercultural level.

The focus of this work is migration in the context of Arabic literature in general, and Palestinian literature in particular. 1948 is a tragic turning point for the Palestinian people. Ghassan Kanafani is one of the symbols of resistance literature as a writer who skillfully narrates what the Palestinian people gone through. In this context, the migration phenomenon will be examined in the novel عائذ إلى حيفا "Returning to Haifa" by Ghassan Kanafani.

Key Words: Arabic Literature, Ghassan Kanafani, Returning to Haifa, Migration, Palestine.

ABDULMUHSİN EL-KÂZİMÎ ‘NİN GURBETTE YAZDIĞI ŞİİRLERDE VATAN ÖZLEMİ

Doç. Dr. İbrahim ŞABAN

Öz: Abdulmuhsin el-Kâzîmî (1866-1935), Bağdat'ta doğdu, babası ticaretle meşgul olduğundan şair de bu alana meyledip bu alanla ilgili kitaplar okumaya başladı. Daha sonra ticareti bırakıp ziraatla uğraşmış ancak bu alanda da başarılı olmamıştır. Bunun üzerine edebi kitap ve risaleler okuyup şiir ezberlemeye başlamış. Yirmi yaşına geldiğinde Müslümanların sıkıntılarını ele almaya başlamış ve 1891 yılında Cemâleddîn el-Afğânî, İran'dan sürgün olarak Bağdat'a gelene kadar halkının durumunu nasıl düzeltereği üzerine kafa yormuştur. el-Kâzîmî, Cemâleddîn el-Afğânî'de kendi hedef ve amacını bulup ondan bazı reformist esaslarını aldı. Hükümeti sürekli eleştirmesi üzerine 1898 yılında da Irak'tan taşınıp İran'a, sonra Hindistan'a ve daha sonra da 1899 yılında Mısır'a gitti. Uzun bir ayrılıktan sonra Bağdat'a geri dönmek niyetindeydi. Ancak Mısır'da amansız bir hastalığa yakalanması onu Irak'tan uzak bir şekilde Mısır'da kalmasına ve görme duyusunu kaybetmesine neden oldu. Muhammed Abduh (ö.1905) tarafından da çok sevilen el-Kâzîmî, Mısır'daki edebi ve milli şahsiyetlerle arkadaşlık ilişkisi kurmuş ve bunlardan saygı ve değer görmüştür. Büyük bir şiir divanı olan el-Kâzîmî'nin birçok şiiri Irak'tayken kaybolup gitti. Kalanların birinci kısmı da 1939 yılında Dimaşk'ta, ikinci kısmı ise 1948 yılında Kahire'de basıldı. Şiirlerinde ele aldığı konular ise genellikle vatan sevgisine dairdir. Bu şiirlerinde Arapları uyanıp kalkınmaya davet eder ve onların gaflet ve tembellik içinde olduğunu açıklar. Şiirleri arasında; hürriyet, vatan özlemi, Mısır'a kendini himaye ettiği için teşekkür şiirleri vardır. Biz burada Abdulmuhsin el-Kâzîmî'nin Mısır'da kaleme aldığı şiirlerinde vatan özlemini ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Abdulmuhsin el-Kâzîmî, Gurbet, Şiir, Vatan Özlemi.

ABDULMUHSİN AL-QA'ZİMÎ AND LONGING FOR HOMELAND IN HIS POETRY WRITTEN ABROAD

Abstract: Abdulmuhsin al-Qa'zimî (1866-1935) was born in Baghdad and since his father was busy with trade, the poet also began to read books about this area. Later, he quit trading and worked with agriculture but he did not succeed in this area. On this he began to read literary books and articles and memorize poetry. When he was twenty years old he began to deal with the problems of Muslims and in 1891, until Jamalddin al-Afghani exiled from Iran to Baghdad, he tries to think about how his people's problems will be solved. al-Qa'zimî found his goal and purpose in Jamâleddîn al-Aghanî and received some reformist principles from him. After constant criticism of the government, he moved from Iraq in 1898 to Iran, then to India, and then to Egypt in 1899. After a long separation he intended to return to Baghdad. However, his relentless illness in Egypt caused him to stay in Egypt away from Iraq and to lose his sense of sight. al-Qa'zimî who is also very popular with Muhammad Abduh (d. 1905), has established friendship with the literary and national figures in Egypt and has received respect and value from them. Many poems of al-Qa'zimî, who has a great poetical divan, was lost when he was in Iraq. The first part of the remains were published in Dimashk in 1939 and the second part was published in Cairo in 1948. The topics he deals with in his poems are usually related to the love of homeland. In these poems, he invites the Arabs to awake and develop explaining that they are in error and laziness. Among his poems; there are Freedom, longing for homeland and appreciation Egypt for protection himself. Here we will try to study the longing for the homeland in the poems that Abdulmuhsin al-Qa'zimî wrote them in Egypt.

Keywords: Abdulmuhsin al-Qa'zimî, Abroad, Poetry, Longing for Homeland.

AHMED ŞEVKİ’NİN SÜRGÜN YILLARINDA YAZDIĞI ŞİİRLERDE VATAN ÖZLEMİ

Doç. Dr. İbrahim ŞABAN-Okt. Abdulsattar ELHAJHAMED

Öz: Modern Arap şairlerinin en meşhurlarından olan Ahmed Şevki b. Alî b. Ahmed Şevki (1868-1932), Kahire’de doğdu ve Hidiv İsmâil Paşa’nın sarayında büyüdü. el-Vekâyi’u’l-Mısriye gazetesinde Hidiv Tevfik Paşa’yı metheden ilk şiirleri yayımlanmaya başladıktan sonra sarayda bir memuriyete tayin edildi. Bu göreve başladıktan kısa bir süre sonra 1888 yılında Hidiv Tevfik Paşa tarafından, yarım bıraktığı hukuk öğrenimini tamamlamak üzere Fransa’ya gönderildi ve dört yıl süreyle Montpellier ve Paris üniversitelerinde hukuk ve edebiyat tahsil etti. Tahsilini tamamlayıp Mısır’a döndükten sonra Hidiv Abbas Hilmi Paşa’nın divanında Frenk Kalemi müdürlüğüne getirildi. I. Dünya Savaşı sırasında İstanbul’da bulunan Hidiv Abbas Hilmi Paşa İngilizler tarafından görevinden azledildi ve o sırada Kahire’de bulunan taraftarları da sürgüne gönderildi. Hidiv Abbas Hilmi Paşa taraftarı olmasından ve de İngiliz sömürgeciliğine karşı faaliyette bulunan milliyetçiler arasında ye almasından dolayı Ahmed Şevki de 1915 yılında İspanya’ya sürgüne gönderildi. 1919 yılı sonlarına kadar çocukları, torunları ve hizmetlileri ile İspanya’nın Barselona şehrinde kalan Ahmed Şevki, vaktinin çoğunu şehirde dolaşıp kitap okuyarak geçirirdi. Ayrıca İspanyolca öğrenip çocuklarına da Arapça öğretirdi. Sürgündeki son yılında ise Endülüs’ün Kurtuba, Granada, İsbiliye ve Tuleytula şehirlerini ziyaret etti ve içerisinde bu ziyareti ile Müslümanların Endülüs’teki izlerini özellikle de el-Hamra sarayı ve Kurtuba Ulucami’ni anlattığı bir makale ile birçok şiir yazdı. İspanya’dayken kaleme aldığı şiir, tiyatro ve makaleler “Endelüsiyât” diye adlandırıldı. Aynı şekilde divanı da eş-Şevkıyyât olarak adlandırılmıştır. Ahmet Şevki’ye “emîrû’ş-şuarâ” unvanı da eş-Şevkıyyât adını verdiği divanı münasebetiyle verilmiştir. Endelüsiyât diye adlandırılan yazılarında iki ana konu bulunmaktadır. Bunlar; vatana özlem ile Endülüs tarihi ve medeniyeti konularıdır. Biz ise burada Ahmed Şevki’nin Endelüsiyât’ını tanıtip şiirlerinde vatan özlemini ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Vatana Özlem, Sürgün Edebiyatı, Ahmed Şevki, Endelüsiyât, İspanya.

LONGING FOR THE HOMELAND IN AHMAD SHAWQI’S ANDALUSIAN POEMS

Abstract: Ahmad Shawqi is considered to be one of the greatest modern Arabic poets .He was born in Cairo, and grew up at the court of the Ismail Basha, the Khedive of Egypt. His first poems, published in the el-Vakâyi’u’l-Mısriye newspaper, gained the praise of Tawfiq Basha .After obtaining a degree in law, Shawki was appointed as a civil servant at the Khedive’s court. A year later he was sent to France to continue his studies in law and literature. Shawqi spent there the next four years studying at the universities of Paris and Montpellier. Upon his return to Egypt, he started working as a head of the Translation Office at the Diwan of khedive Abbas Hilmi. However, in 1915, after the outbreak of the First World War, the British occupation authorities deposed the khedive, and exiled most of his supporters from Cairo .Shawki, as a supporter of the khedive, and an opponent of the British occupation, was forced into exile in Spain, where he remained until 1919. In the last year of his exile, Shawqi traveled through Andalusia, visiting its most important cities. During this journey he wrote numerous literary works dealing with the topic of the Arab traces in this region. The poems that Swhaqi wrote in Spain, at the time of his exile, came to be know as Andalusiyat. They consist of two main topics: the Andalusian civilisation and poet’s own longing for his homeland .This article deals with the topic of longing for the homeland in Shawqi’s Andalusiyat.

Keywords: Longing for Homeland, Exile, Ahmad Shawqi, Andalusiyat, Spain.

IRAKLI ŞAİR MUHAMMED MEHDİ EL-CEVAHİRİ’NİN ŞİİRLERİNDE VATAN HASRETİ TEMASI

Arş. Gör. Tuğba ŞAHİNOĞLU

Öz: Ulusların edebiyatlarında kendine oldukça geniş yer bulan ‘hasret’ kavramı, genellikle şiirlerde ve bilhassa Arap şiirinde vazgeçilmez temalardandır. Cahiliye devrinden beri Arap şairleri kasidelerinin giriş kısmında ‘atlat’ denilen, sevgilinin terk ettiği diyardaki izlerini tasvir eder ve sevgilinin göçü sebebiyle sevgiliye olan şevk ve özlem duygusunu ifade eder. ‘Hasret’ kavramı daha sonraki asırlarda da Arap şiirinde farklı şekillerde ele alınmıştır. Ancak Iraklı şair Muhammed Mehdi el-Cevahiri’de ise hasret kelimesi yüklendiği yeni anlamla önceki şairlerin hasret vurgusundan farklı bir tema olarak mısralarda yer bulmaktadır. Özellikle vatan hasretini ele alması ve kendi kişisel tecrübesini ortaya koyması açısından onun şiirleri vicdani duruşun samimi bir ifadesidir. el-Cevahiri ömrünün neredeyse yarısını sürgünde, vatanından uzakta geçirmiştir. Siyasi nedenler dolayısıyla vatanını terk etmek zorunda kalan el-Cevahiri memleketinden, ailesinden, sevdiklerinden ve dostlarından ayrılmamanın üzüntüsünü şiirlerinde sık sık dile getirir.

Bu çalışmamızda 20. yüzyılın önemli şairlerinden biri olan Muhammed Mehdi el-Cevahiri’nin şiirlerinde vatan hasreti konusunu ele alacağız. Bu vesileyle divanındaki şiirler ve kendi hayatını kaleme aldığı eserlerinin yanısıra şair hakkında yazılmış tezler ve diğer kaynaklardan istifade edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Mehdi el-Cevahiri, Vatan Hasreti, Göç.

THE THEME OF LONGING HOMELAND IN POEMS OF IRAQI POET MUHAMMAD MAHDI AL-CAWAHIRI

Abstract: The concept of longing, which finds itself widely in the literature of the nations, is an indispensable theme in poetry and especially in Arabic poetry. Since the time of the Cahiliye, Arab poets portrayed the traces of his lover’s caravan so called ‘atlat’ who left , at the entrance of their kasidah and expressed the feeling of enthusiasm and longing because of the immigration of their lovers. The concept of ‘longing’ ,has been dealt with in different forms in Arab poetry in the following centuries. However, in the Iraqi poet Muhammad Mahdi al-Cawahiri, the new meaning, in which the word ‘longing’ is installed, finds its place in the verses as a theme different from the longing ephasis of the previous poets. His poems are a sincere expression of a conscientious stance, especially in regards to his patriotism and his own personal experience. Al-Cawahiri spent nearly half of his life in exile, away from his homeland. He , had to leave his country for political reasons, often expressed in his poetry of the sorrow of leaving his country, his family, his loved ones and his friends.

In this work, we will discuss the subject of longing for homeland in the poems of Muhammad Mahdi al-Cawahiri, one of the most important poets of the 20 th century. In this way, we will benefit from the poems on the divan and the works on which he took his own life, as well as theses and other sources written about the poet.

Keywords: Muhammad Mahdi al-Cawahiri, Longing for Homeland, Immigration.

FİLİSTİN'E DÖNÜŞ EDEBİYATI VE TÜRKİYE'DEKİ YANSIMALARI

Yrd. Doç. Dr. Sultan ŞİMŞEK

Öz: 1948'den sonra hemen hemen bütün Filistinli edebiyatçılar eserlerinde işgal edilmiş yurtlarına dönüş özleminde ve hedefinden bahsetmeye başlamışlar ve edebî eserleri aracılığıyla dönüşün bir hak olduğunu dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili kasideler, romanlar ve hikâyeler telif etmişler ve milletçe başlarına gelen bu felaketler zincirine edebiyat sahasından karşı durmaya çalışmışlardır. Ancak İsrail'in bölgedeki varlığının devam etmesi ve Filistin Halkı üzerinde uyguladığı baskıyı sürdürmesi ve büyük bir orandaki Filistinli nüfusun bu süreçte göç edilen yerlerde yerleşik hayata geçmesi karşısında yeni nesillerin dönüş hakkını ve bilincini unutmaması ve işgalin normalleşmesi durumuna karşı ağırlıklı olarak yurda dönüş düşüncesine odaklanan edebî eserler verilmeye başlanmıştır. Filistinli edebiyatçılar bu konuda bilinçlenmeyi hedefleyen edebî birlikler kurmuş ve bu birlikler dünyanın her tarafında dönüş temalı edebî faaliyetler göstermeye başlamıştır. Filistinli Arap edebiyatçılar tarafından organize edilen bu edebî faaliyetler son yıllarda ülkemizde de icra edilmeye başlamıştır. Bu araştırmada büyük oranda göç ortamında eda edilmiş olma özelliğine sahip Filistin'e Dönüş Edebiyatı, bu alanda verilmiş olan eserler ve Dönüş edebiyatı temsilcilerinin Türkiye'deki faaliyetleri hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Filistinli Arap Edebiyatçılar, Türkiye'deki Dönüş Edebiyatı Faaliyetleri, Göç Ortamında Edebiyat.

RETURN LITERATURE TO PALESTINE AND REFLECTIONS IN TURKEY

Abstract: After 1948, almost all Palestinian literary men began to talk about their aspirations and their return to their occupied homes and expressed their right to be transformed through their literary works. They have written cartoons, novels and stories related to this subject and tried to counter the chain of catastrophes that came to the head of the nation from the literature field. However, due to the continuity of Israel's presence in the region, the Palestinian people continue to push the pressure on the people and the Palestinian population in the vicinity of this migration of migrated places in the past, literary works focusing mainly on the idea of returning to the country began to be given. Palestinian literary scholars have established literary associations aiming at raising awareness on this issue, and these associations have begun to show literary activities based on the turn of the world. These literary activities, which are organized by Palestinian Arabic literati, have begun to be performed in our country in recent years. In this research, we will try to give information about the Return Literature to Palestine, which has been edited in the immigration environment, the works given in this area and the activities of representatives of the Revolutionary Literature in Turkey.

Keywords: Palestinian Arab Literatists, Return Literature Activities in Turkey, Literature in Migration.

GÖÇMEN ARAP ROMANINDA KİMLİK ÇATIŞMASI

Suleiman TAAN

Özet: Bu araştırmanın cevaplamaya çalıştığı temel soru, Arap romancılarının sahip olduğu dünya görüşünde, gurbetin etkileri ve "öteki" ile girdiği mücadele ve kimlik çatışmasında (batı dünyası özelinde) gurbette bulunmanın yansımalarının ne olduğudur. Araştırmaya konu olan romanlar seçilirken şu üç şart dikkate alındı:

1. Romancının yabancı bir ülkede yaşıyor olması ve romanın bu ülkede yazılmış olması.
2. Seçili çalışmaların içeriğinin coğrafya olarak mümkün merteye Arap dünyasını kapsaması.
3. Seçilmiş romanların son 10 yılda yazılmış olması. Çünkü yeni ürünler ötekine dair görüşümüzü etkileyen gelişmeleri ve yeni bir aşamanın başlangıcını yaşayan (bu) dünya hakkında romanların taşıdığı yeni görüşleri fark etmemizi sağlar.

Seçilmiş romanlar şunlardır:

- Ravaihu Mary Clear (Mary Clear'in Kokuları), Habib es-Selmi (2008).
- Esabi'u Lolita (Lolitanın Parmakları), Vasini el-E'rac (2009).
- el-Hafidetu l-Emerikiyye (Amerikan Torun), İnam Kececi (2009).
- Brooklyn Hits, Miral Tahavi (2010).
- Raksatun Şarkıyye (Bir Doğu Dansı), Halit el-Berri (2010).

Araştırmacı, eleştiri ve aktarıcılık arasında, uyumla neticelenmiş gibi görünen, kısaltma tuzağına düşmeden, romanların içeriğini okuyucu için anlaşılır kılmaya çalışacaktır.

Araştırmacının uyacağı diğer bir kriter ise; romanı, sosyal ve tarihi bağlamından kopararak, bir yığın kavramla okuyucunun yükünü ağırlaştıran, cansız ve birebir okumadan uzak durması olacaktır.

Romanı ve etkilerini kuşatan Sosyo-kültürel bir okumaya dayanan bu araştırmanın konusu, bu kriterleri gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen Arap Romanı, Sosyo-kültürel, Kimlik Çatışması.

CONTROVERSY OF İDENTITY AND THE OTHER İN MİGRATING ARAB NOVELS

Abstract: The central question that this paper seeks to address is how alienation affects the Arab world's consciousness for the Arab novelist, and the manifestations of alienation in the conflict of identity with the other, specifically the Western.

The selected texts were subject to three conditions:

- A) The novelist lives in a foreign country and the text of the novel has to be written in that country.
- B) The selected works should be from various Arab countries
- C) Address the novels published in the last ten years, because the new production will make us aware of the developments that have affected our vision to the "other".

The selected novels are: Mary Claire's Scents by al-Habib al-Sulammi (2008), Lolita's fingers by Wasini al-Araj (2009), The American granddaughter by Inaam Kachachi (2009) Brooklyn Heights by Miral al-Tahawy (2010), and oriental dance by khaled barri (2010). The researcher will be committed to bring the text closer to the recipient, rather than falling into the trap of summarizing, which appears to be as a result of a combination of narrative material and criticism. One of the criteria that the researcher will adhere to is to stay away from the rigid textual reading that isolates the text from its historical and social context. This criterion means that the research would be based on sociocultural reading, which looks at the various interactions surrounding the text.

Keywords: Controversy of Identity, Migrating Arab Novels, Sociocultural

---

MEVLÂNA GÖÇ VE KAZANIMLARI

Prof. Dr. Ali TEMİZEL

Öz: Aslında bazen göçlerin ülkelerin kültür ve tarihlerinde önemli değişimlerine ve kazanımlarına sebep olmaktadır. Bundan 800 yıl önce Avrupa'nın daha ortaçağ karanlığını yaşarken Anadolu bilim, sanat ve edebiyatla insanların aydınlanmasına, hoşgörü, sevgi ve maneviyat atmosferinde bir arada dostça yaşamasına hizmet etmenin gayreti içindeydi.

Hız. Mevlâna ve ailesini Belh'ten çıkıp uzun yollar kat ettikten sonra Karaman'a ve arkasından Konya'ya gelmesi İslâm kültür ve medeniyetinin yeni canlanmaya başladığı Anadolu coğrafyasında birlikte yaşama, hoşgörü, sevgi ve mutlu olma geleneğini ve birbirimizi sevme alışkanlığı kazanmamıza katkı sağlamıştır.

Ayrıca yaklaşık Sekiz yüz yıldan beri Anadolu'da tasavvufi edebiyatın gelişmesine, mesnevi tarzı edebi akımın oluşmasına, bu alanda birçok şair ve edibin yetişmesine her asırda yüzlerce tercüme ve şerhin yapılmasına öncülük etmiştir.

Bu bildiride Mevlâna ve Mevlevilik kültürünün de etkisiyle Osmanlı topraklarında kurulmuş olan, insanı hamlıktan olgunluğa, olgunluktan sonra yaratıcısına yaratıcısının beklediği gibi göç etmeye hazırlayan mekânlardan, yani Mevlevîhanelerden kısaca bahsedilecektir.

Bildiride esas olarak Hız. Mevlâna'nın göçünün kazanımları olan eserler, Mevlevî şairler, buna bağlı olarak Osmanlı topraklarında oluşan Mevlevi edebiyatı ile ilgili eserler hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mevlâna, Göç, Anadolu, Tasavvuf, Mevlevî.

MAWLANA, MIGRATION AND ACHIEVEMENTS

Abstract: In fact, immigration sometimes causes significant changes and achievements in the culture and history of the countries. Before eight hundred years ago, while Europe was living in the medieval darkness, Anatolia was trying to serve the effort for people's enlightenment with science, art, and literature and their living together and amicably in the atmosphere of tolerance, love, and spirituality.

It has contributed to us to get the habit of tolerance, love, and being happy and to win the custom of loving each other and living together in the Anatolian geography, where the Islamic culture and civilization began a new revival, that Mawlana and his family came to Karaman and then Konya after they went out from Balkh and came long ways.

In addition, he has led to the development of the mystical literature in Anatolia since approximately eight hundred years, the formation of a literary movement style of masnawi, the education of many poets and literary men in this area, and hundreds of translations and commentaries done in every century.

In this paper, it is briefly mentioned about Mavlawihanes, where are the places established in the Ottoman lands by the effect of Mawlana and Mawlawi's culture that prepares to migrate as well as from the human immaturity to maturity and to the expectation of his Creator after the maturity.

In the paper, it is basically shared the information about the works, which are the achievements of Mawlana's migration, Mawlawi poets, and the works related to Mawlawi literature that was formed in the Ottoman lands.

Keywords: Mawlana, Migration, Anatolia, Sufism, Mawlawi.

MODERN ARAP EDEBİYATINDA GÖÇ VE KÜLTÜREL YANSIMALARI

Prof. Dr. Ahmet Kâzım ÜRÜN

Öz: İlk insan Hz. Adem ve Hz. Havva'nın bir göç sonunda buluşmaları, Hz. İbrahim (a.s.) Urfa'dan önce Şam, Mısır, Cidde ve Mekke'ye göç etmesi, Hz. Musa (a.s.)'nın Mısır'dan Filistin'e göçü, Hz. Yusuf (a.s.)'ın Kenan (günümüzde Filistin) ilinden Mısır'a göçü, Hz. İsa (a.s.)'nın Filistin'den Mısır'a oradan Suriye'ye göçü, Hz. Peygamberin Mekke'den Medine'ye göçü, Muhyiddin Arabi'nin Endülüs'ten Bağdat, Mekke ve Şam'a göçü, Sadrettin Konevi'nin Şam'a hicreti vb. birçok göç, bunun insanlığın başlangıcından bu yana toplumlarda var olan bir olgu olduğunu göstermektedir.

Kimi zaman siyasi duruşlarından dolayı yönetimin zulmüne maruz kalarak zorunlu göçe tabi tutulan önemli şahsiyetler de olmuştur. İngiliz işgaline karşı duruş sergilediklerinden dolayı modern Mısır şiirinin öncüsü Türk asıllı Emiruşşuara/Şairler Sultanı lakaplı Ahmet Şevki, Mısır'dan İspanya'ya, Kalem ve Kılıcın Efendisi lakaplı Mahmud Sami el-Barudi, Mısır'dan Serendib adasına sürülmüşler. Yine modern Mısır'ın önemli şairlerinden Veliyuddin Yeken, Osmanlı yanlısı tutumundan dolayı işgalci yönetim tarafından Türkiye'ye sürgün edilmiştir. Şair Türkiye'de Sivas'ta geçirdiği sürgün yıllarında birbirinden değerli sıla özlemini içeren şiirler kaleme almıştır.

Modern dönemde İslam dünyasında göç konusunda en çok mağduriyet yaşayan toplumun Filistinliler olduğunda sanırım herkes hemfikirdir. Yahudilerin "el-Ardu'l-Mevûd / Vadedilmiş Topraklar"ı ele geçirme hülyasının kurbanı olan Filistinliler, yıllar içerisinde vatanlarından peyder pey uzaklaştırılarak göçe zorlanmışlardır. Vatanlarından sürülen ve her türlü zulme reva görülen Filistinlilerin hazin trajedileri, aralarında Mahmûd Derviş, Emel Dunkul, Gassân Kenefânî ve Seher Halife gibi yazar ve şairler bulunan birçok entelektüel Müslümanı etkilemiştir. Hatta daha çok romantik ve duygusal şiirler kaleme alan Nizar Kabbânî gibi şairler de ilgilerini Filistin'e kaydırmışlardır.

Bunlar arasında, 1941 Filistin Akka doğumlu Mahmud Derviş, henüz yedi yaşındayken doğduğu toprakların İsrail tarafından işgal edilmesine şahit olmuş, ailesiyle birlikte çok sevdiği vatanından ayrılmak zorunda kalmıştır. Mısır, Lübnan, Rusya ve Fransa gibi ülkelerde göçmen olarak kalan şair, vatansız, yurtsuz yuvasız kalmanın ezikliğini mısralarına taşımış, birbirinden güzide şiirler kaleme almıştır. Onun sürgündeyken kaleme aldığı şu şiiri buna en güzel örneklerdendir.

Sürgünden Mektup

**Ey kavaklık, hatırla,
bir insandı
gölgende vurulup öldürülen.
O da bir insandı, der misin bilmem,
korur musun cesedimi kargaların açığından?**

**Ana, canım ana,
bu satırları yazdığım ana,
hangi postacı getirecek sana bu mektubu?
Kara yolları kapalı,
hava yolları kapalı,
deniz yolları kapalı.
Ufuk gibi.**

**Anam, babam, kardaşlarım, dostlarım,
belki sağsınız,
belki ölü.
Belki nerde olduğunuz belli değil,
benim gibi.**

**insanın ne değeri olabilir,
evsiz barksız,
yersiz yurtsuz,**

**bayraksız,
ne değeri?**

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından itibaren Lübnan, Suriye, Filistin ve Mısır gibi pek çok Arap ülkesinden kimi entelektüeller, siyasî, sosyal, ekonomik ve dinî sebeplerle Batı'ya özellikle de Kuzey ve Güney Amerika'ya göç etmiş ve zamanla burada edebî etkinliklerde bulunmuşlardır. Bunlar arasında öne çıkanları; Cubrân Halil Cubrân, Mihail Nu'ayma, Emin er-Reyhânî, Nesîb Arida, İliyya Ebû Mâdî, Fevzî Ma'lûf, Reşîd Selîm el-Hûrî ve İlyâs Ferhât'tır.

Benzer sebeplerden dolayı ülkesini terk etmek zorunda kalarak Fransa'ya yerleşen Türkiye'de kamuoyunun yakından tanıdığı Emin Maluf, eserlerinde bu göç olgusuna çokça yer verir. Yüzüncü Ad, Afrikalı Leo, Semerkant vb. eserleri hep ülkeler arası göç ve intikalleri konu edinir.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum saygıları sunarım.

Anahtar Kelimeler: Modern Arap Edebiyatı, Göçün Kültürel Yansımaları, Sürgün, Sıla Özlemi.

MIGRATION AND ITS CULTURAL IMPLICATIONS IN MODERN ARAB LITERATURE

There have been prominent figures in the Arab World in the modern era who have sometimes suffered persecution due to their political stances and been subjected to forced migration. Ahmed Shewki, a poet of Turkic origin who is a pioneer of the Modern Egyptian poetry, was exiled from Egypt to Spain while Mahmud Sami el-Barudi was banished from Egypt to the island of Sri Lanka owing to their opposition to the British occupation. Likewise, Veliyuddin Yeken, one of the leading poets of modern Egypt, was exiled by the occupying administration to Turkey due to his pro-Ottoman attitude. Again, Mahmoud Dervish who had to emigrate from his homeland Palestine, which came under Israeli invasion, voiced his longing for country.

Numerous intellectuals in various Arab countries such as Lebanon, Syria, Palestine and Egypt have emigrated to the West, especially to North and South America for political, social, economic and religious reasons and in time engaged in literary activities there. Eminent ones among them are; Cubrân Halil Cubrân, Mihail Nu'ayma, Emin er-Reyhânî, Nesîb Arida, İliyya Ebû Mâdî, Fevzî Ma'lûf, Reşîd Selîm el-Hûrî and İlyâs Ferhât. Amin Malouf, who was obliged to leave his country for similar reasons and settled in France, has dealt with the theme of migration frequently in his.

Keywords: Modern Arabic Literature, Cultural Reflections On Migration, Exile, Longing Of Motherland.

VI. ULUSLARARASI DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI SEMPOZYUMU

“DOĞU EDEBİYATLARINDA GÖÇ VE İNSAN”

21 KASIM 2017 SALI

10:00-10:15 AÇILIŞ KONUŞMALARI

I. OTURUM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali Güzelyüz

- 10:15-10:30 Yrd. Doç. Dr. Arzu Çiftsüren, “Saadet Hasan Mantu'nun “Toba Tek Singh” Öyküsü Ekseninde Hindistan-Pakistan Bölünmesi”
- 10:30-10:45 Doç. Dr. Ömer İshakoğlu, “Mısırlı Yazar ve Şair Abdullah Nedim'in Eserlerinde Sürgün Hayatının İzleri”
- 10:45-11:00 Yrd. Doç. Dr. Suleiman Al-Ta'an, “Göçmen Arap Romanında Kimlik Çatışması”
- 11:00-11:15 Uzm. Nargees Keshani, “İranlı Şairlerin Hicri Yedinci ve Onuncu Asırlardaki Göçünün İncelenmesi”
- 11:15-11:30 Dr. Nassima Saidi – Dr. Hayet Amara, "Emir Abdülkadir el-Cezairi'nin “el-Bazilun Nufusehum (Canlarını feda edenler)” İsimli Kasidesinde Özlem Teması”

11:30-11:45 ARA

II. OTURUM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Abdullah Kızılcık

- 11:45-12:00 Doç. Dr. Eyüp Sarıtaş, “Salar Türklerinin Göç Efsanesi”
- 12:00-12:15 Arş. Gör. Dr. Aykut Kışmır, “Abdullah Hüseyin'in “Nâdâr Lög” Eserinde Göç Olgusu”
- 12:15-12:30 Yrd. Doç. Dr. Sultan Şimşek, “Filistin'e Dönüş Edebiyatı ve Türkiye'deki Yansımaları”
- 12:30-12:45 Arş. Gör. Tuğba Şahinoğlu, “İraklı Şair Muhammed Mehdi el Cevahiri'nin Şiirlerinde Vatan Hasreti Teması”

12:45-14:30 ÖĞLE ARASI

III. OTURUM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Yavuz

- 14:30-14:45 Arş. Gör. Melek Gedik, “Nâdir NâdirPûr'un Şiirlerinde Göç ve Gurbet Algısı”
- 14:45-15:00 İleyha Tuğçe Durmaz, “Afganistan Muhaceret Şiiri Şairlerinden Muhammed Kâzımî ve “Bazgeşt” (Geri Dönüş) Şiiri Üzerine Bir İnceleme”
- 15:00-15:15 Arş. Gör. Ümit Gedik, “İran Göç Yazını”
- 15:15-15:30 Arş. Gör. Turgay Gökgez, “Mehcer Edebiyatında Reşid Selim el-Hûrî”

15:30-15:45 ARA

VI. ULUSLARARASI DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI SEMPOZYUMU

“DOĞU EDEBİYATLARINDA GÖÇ VE İNSAN”

21 KASIM 2017 SALI

IV. OTURUM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Celal Soydan

- 15:45-16:00 Prof. Dr. Ahmet Kâzım Ürün, “Modern Arap Edebiyatında Göç ve Kültürel Yansımaları”
- 16:00-16:15 Arş. Gör. Leyla Yakupoğlu Boran, “Modern Kuveyt Edebiyatının İlk Mensur Metinlerinde Yabancılaşma ve Göç Olgusu”
- 16:15-16:30 Yrd. Doç. Dr. Senem Soyer, “Edebiyatta Göç Kavramı Bağlamında Gassân Kenefânî ve Hayfa'ya Dönüş”
- 16:30-16:45 Yrd. Doç. Dr. Betül Can, “Sürgünden Doğan Bir Entellektüel: Edward Said”
- 16:45-17:00 Arş. Gör. Hatice Görgün, “Mev Muhacirlerinin Tecrübeleri ve Bölünmeye Dair İzlenimleri”

22 KASIM 2017 ÇARŞAMBA

V. OTURUM

Oturum Başkanı: Doç. Dr. İbrahim Şaban

- 10:00-10:15 Doç. Dr. İbrahim Şaban-Okt. Abdulsattar Elhajhamed, “Ahmet Şevki'nin Sürgün Yıllarında Yazdığı Şiirlerde Vatan Özlemi”
- 10:15-10:30 Dr. Mohammad Rashid Haque, “Bölünme Sonrası Hindistan-Pakistan Urduca Romanında Göçmen Karakter Tahlilleri”
- 10:30-10:45 Prof. Dr. Ali Temizel, “Mevlana, Göç ve Kazanımları”
- 10:45-11:00 Araş. Gör. Muhsin Ramazan İşsever, “Pakistan'dan İngiltere'ye Göçler ve İhsan Şahid Çodhri”
- 11:00-11:15 Arş. Gör. Esra Yakupoğlu Erket, “Göçmen Bir Öykücü Yahya Hakkî: Eserlerinde Göç ve Yabancılaşma Üzerine Bir Değerlendirme”

11:15-11:30 **ARA**

VI. ULUSLARARASI DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI SEMPOZYUMU

“DOĞU EDEBİYATLARINDA GÖÇ VE İNSAN”

22 KASIM 2017 ÇARŞAMBA

VI. OTURUM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Atalay

- 11:30-11:45 Arş. Gör Lale Aydın, “Çağdaş Çin Edebiyatında Göç ve Ha Jin Üzerine Bir Değerlendirme”
- 11:45-12:00 Arş. Gör. Onur Kılıçer, “Mevat Bölgesi ve Dr. Emir Ahmed Han’ın Ayrılma Dönemindeki Anıları
- 12:00-12:15 Yrd. Doç. Dr. Eun Kyung Jeong, “Orta Asya Koryoin Edebiyatının Tarihi Süreci ve Önemi”
- 12:15-12:30 Arş. Gör. Yasemen Toruloğlu Işık, “Filistinli Yazar Ğassân Kenefânî ve er-Ricâl Tahte’s-Şems Adlı Romanında Göç Teması”
- 12:30-12:45 Yrd. Doç. Dr. Güller Nuhoglu, “İran Meşrutiyet Süreci İran’dan İstanbul’a Göç Eden Şair ve Edipler ve Buradaki Faaliyetleri”

12:45-14:00 **ÖĞLE ARASI**

VII. OTURUM

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ömer İshakoğlu

- 14:00-14:15 Doç. Dr. İbrahim Şaban, “Abdulmuhsin el-Kâzımî’nin Gurbette Yazdığı Şiirlerde Vatan Özlemi”
- 14:15-14:30 Prof. Dr. Ali Güzelyüz, “1978 Darbesinden Sonra Türkiye, İran ve Pakistan’a Göç Eden Afganistanlı Şair ve Yazarlar”
- 14:30-14:45 Okt. Ahmet Eryüksel, “Göç Edebiyatı ve Yörükler”
- 14:45-15:00 Doç. Dr. Zekai Kardaş, “İntizar Hüseyin ve “Yazılmamış Hikâye””
- 15:00-15:15 Prof. Dr. Celal Soydan, “Uyku Öyküsünde Göç Teması”

15-15-15:30 **ARA**

15:30-15:45 **KAPANIŞ VE DEĞERLENDİRME**